

T.C.

YENİŞEHİR KAYMAKAMLIĞI
AKÇEŞME İLKOKULU

ACİL DURUM PLANI

Hazırlanma tarihi: 12.12.2023

Geçerlilik tarihi: 12.12.2028

Akçeşme İlkokulu
ACİL DURUM PLANI

1. İŞYERİ BİLGİLERİ	5
2. İŞYERİ İÇİN BELİRLENEN ACİL DURUMLAR	5
1. YANGIN	5
2. DEPREM	5
3. SEL	5
4. FIRTINA	5
5. PARLAMA PATLAMA	5
6. KİMYASAL SIZINTI DÖKÜNTÜ	5
7. CORONA VİRÜS (COVID-19)	5
8. ZEHİRLENME	5
9. SABOTAJ	5
10. İŞ KAZALARI	5
a. Yüksekten Düşme	5
b. Elektrik Akımına Kapılma	5
c. Travmatik Yaralanmalar	5
d. Zehirli-Boğucu Gaz Veya Dumana Maruz Kalma	5
e. İlk Yardım Gerektirebilecek Diğer Durumlar	5
3. TOPLANMA YERİ	6
4. İŞYERİNİ DIŞARIDAN ETKİLEYEBİLECEK İŞYERLERİ	7
5. ÖNLEYİCİ VE SINIRLAYICI TEDBİRLER	7
5.1. YANGIN İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER	7
Yangının Çıkmaması İçin Alınan Önlemler	7
Elektrik arki	7
Sigara	7
Kıvılcım	7
Açık Alevler	7
Sıcak yüzeyler	7
Statik Elektrik Boşalması	7
Kanal ve bacalarda oluşan birikintiler, yağlı atıklar ve endüstri atıklarının buldukları ortamda kendi kendine tutuşmasını önlemek için;	8
Mutfak davlumbazlarında biriken yağlar	8
Sürtünmeden Kaynaklanan Tutuşmalar	8
Yıldırım	8
Uyarı Levhaları	8
Tehlikeli bölgelere girişlerin sınırlandırılması	8
Yangına Erken Müdahale İçin Alınan Önlemler	8
Elle Uyarı Sistemleri	8
Otomatik Algılama Dedektörleri	9
Yangın Kontrol Panelleri	9
Yağmurlama sistemi alarm istasyonları	9
Gazlı söndürme sistemi alarm ve arıza çıkışları	9
Duman kontrol ve basınçlandırma sistemleri kontrol ve izlemeleri	9
Yangın Uyarı Sistemi Tasarım ilkeleri	9
Kamera Sistemi:	9
Yangın Etkisini Azaltmak İçin Alınan Önlemler	10
Binanın ahşap kısımları	10
Bina Bölümlerinin Kapıları ve Duvarları	10
Isı Yalıtımı (Isıya Dayanıklı Malzemeyle Kaplama - Isıya Dayanıklı Boyayla Boyama)	10
Havalandırma Kanalı Damperi ve Tesisat Şaftı İzolasyonu	10
Duman Tahliyesi	10
Basınçlandırma Sistemi	10
Anons Sistemi	11
Kaçış Güzergâhları ve Güvenli Toplanma Bölgeleri	11

Akçeşme İlkokulu

ACİL DURUM PLANI

Kat Sığınma Odaları:	11
Yangın güvenlik holü	11
Acil durum aydınlatması sistemi	11
Acil durum yönlendirmesi	11
Güvenli Toplanma Bölgeleri:	12
Acil durum kontrol sistemleri	12
Yangına Etkin Müdahale İçin Alınan Önlemler	13
Yangın Dolapları:	13
Hidrant Sistemi:.....	13
Sulu Springler Sistemi:.....	13
İtfaiye Su Verme Bağlantısı.....	13
Köpüklü Söndürme Sistemleri:	13
Monitör (Su Topu) :	13
Gazlı ve Kuru Tozlu Söndürme Sistemleri:.....	13
Davlumbaz Söndürme Sistemi.....	14
ABC Tozu (Çok Maksatlı).....	14
BC Tozu.....	14
D Tozu	14
Yangın tüpleri genel olarak;.....	14
Hafif metal yangınlarının söndürülmesinde;	14
Söndürme Maddelerinin Yangın Türlerine Göre Kullanım Şeması	15
5.2. DEPREM İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER	15
Deprem Öncesi Alınacak Önlemler	15
Deprem Öncesi Alınacak Yapısal Olmayan Önlemler	15
5.3. SEL İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER	16
Sellere karşı alınması gereken genel önlemler nelerdir?.....	16
5.4. FIRTINA İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER	16
Bilgi Toplama.....	16
Sağlamlaştırma.....	16
5.5. PARLAMA PATLAMA İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER	17
Organizasyon Önlemleri.....	17
Çalışanların eğitimi	17
Yazılı talimatlar ve çalışma izni	17
Patlamadan Korunma Önlemleri.....	17
Ekipmanların ve Koruyucu Sistemlerin Seçiminde Uyulacak Kriterler	18
5.6. DÖKÜNTÜ SIZINTI İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER	18
Taşıma Süreci	18
Depolama Süreci	19
İşletmede kullanma Süreci	19
Eğitim ve bilinçlendirme.....	20
5.7. CORONA VİRÜSTEN (COVID-19) KARŞI ÖNLEYİCİ TEDBİRLER	20
Corona (Covid-19) Virüsten Nasıl Korunabiliriz?	20
İşyerine Giriş Ve Çıkışlar	20
Çalışma Ortamı	20
Toplantı Ve Eğitimler	21
Yemekhane Ve Dinlenme Alanları	21
Servis Araçlarının Kullanımı	21
Ziyaretçiler	21
Seyahat.....	22
El Yıkama	22
5.8. ZEHİRLENMEYE KARŞI ÖNLEYİCİ TEDBİRLER	22
Hijyen Ve Sanitasyonun Önemi Ve İlgili Tanımlar	22
İş ortamında sanitasyon kuralları şunlardır:	22
Besinlerin Hazırlama İlkeleri.....	23
Hazırlamada uyulması gereken ilkeler:	23

Akçeşme İlkokulu

ACİL DURUM PLANI

Piştirilmede uyulması gereken ilkeler:.....	24
Soğutmada uyulması gereken ilkeler:	24
Servise Hazırlama ve Serviste Uyulması Gereken İlkeler:.....	25
Depolamada uyulması gereken ilkeler:	25
5.9. SABOTAJA KARŞI ÖNLEYİCİ TEDBİRLER.....	26
Sabotajlara karşı çevre güvenliği	26
Ziyaretçiler İle İlgili Olarak Alınacak Tedbirler	26
Personel İle İlgili Tedbirler	26
Eğitim ve Bilinçlendirme.....	26
5.10. İŞ KAZALARINA KARŞI ÖNLEYİCİ TEDBİRLER	27
5.10.1. Yüksekten Düşme	27
5.10.2. Elektrik Akımına Kapılma	28
5.10.3. Diğer Travmatik Yaralanmalar.....	29
İş Güvenliği Genel Talimatları.....	29
5.10.4. Zehirli-Boğucu Gaz Veya Dumana Maruz Kalma	30
Kapalı Ortam Özellikleri.....	30
Kapalı Alanlarda Çalışmalarda Alınacak Genel Korunma Önlemleri	30
5.10.5. Diğer Sebeplerle Kalp Krizi, Koma, Şok.....	31
6. MÜDAHALE YÖNTEMLERİ	31
6.1. YANGIN	32
Yangın Durumunda Yapılması Gerekenler.....	32
Söndürme Maddelerinin Yangın Türlerine Göre Kullanım Şeması	33
Yangın tüpünü kullanma talimatı:	33
6.2. DEPREM	34
6.2.1. Deprem Anında Yapılması Gerekenler.....	35
6.2.1.1. DEPREM ANINDA BİNA İÇERİSİNDEYSENİZ;.....	35
6.2.1.2. DEPREM ANINDA AÇIK ALANDAYSANIZ;	35
6.2.1.3. DEPREM ANINDA ARAÇ KULLANIYORSANIZ;	35
6.2.1.3.1. Sarsıntı sırasında karayolunda seyir halindeyseniz;.....	35
6.2.1.3.2. Sarsıntı sırasında bir tünelin içindeyseniz ve çıkışa yakın değilseniz;	35
6.2.1.3.3. Kapalı bir otoparkta iseniz;	36
6.2.1.4. METRODA VEYA DİĞER TOPLU TAŞIMA ARAÇLARINDAYSANIZ:	36
6.2.2. DEPREM SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER	36
6.2.2.1. KAPALI ALANDAYSANIZ;	36
6.2.2.2. AÇIK ALANDAYSANIZ;	36
6.2.2.3. YIKINTI ALTINDA MAHSUR KALDIYSANIZ;.....	36
6.3. SEL	37
6.3.1. Sel-Su Baskını Halinde Yapılması Gerekenler:	38
6.3.2. Sel Sırasında Araç İçindeyseniz;.....	38
6.3.3. SEL SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER.....	38
6.4. FIRTINA	40
6.4.1. Fırtınadan Önce.....	41
6.4.2. Fırtına sırasında.....	41
6.4.3. Fırtınadan sonra	41
6.5. PARLAMA PATLAMA	42
6.6. DÖKÜNTÜ SIZINTI	43
6.7. İŞYERİNDE CORONA VİRÜSTEN (COVID-19) KORUNMA TEDBİRLERİ	45
Corona (Covid-19) Virüs Nasıl Bulaşır?.....	45
Corona (Covid-19) Virüsün Belirtileri Nelerdir?.....	45
Virüs bulaştan personel olduğunda.....	45
PCR Testi Pozitif Çıkan Kişilerin Uyması Gereken Kurallar	45
6.8. ZEHİRLENME	46
Zehirlenme Belirtileri.....	47

Akçeşme İlkokulu

ACİL DURUM PLANI

İlk Müdahale.....	47
6.9. SABOTAJ.....	48
6.9.1. Sabotaj Halinde Yapılması Gerekenler:	49
6.10. İŞ KAZALARI.....	50
6.10.1. YÜKSEKTE ASKIDA KALMA.....	51
6.10.2. ELEKTRİK AKIMINA KAPILMA	52
Elektrik Çarpmasında İlk Yardım	53
Elektrik çarpmasında yapılması gerekenler	53
6.10.3. TRAVMANTİK YARALANMALAR.....	54
6.10.4. Gaz Zehirlenmesi Müdahale Planı.....	55
6.10.5. İLK YARDIM GEREKTİREBİLECEK DİĞER DURUMLAR	55
Yanık Ve Haşlanmalarda İlk yardım	55
Yanık ve Haşlanmalarda İlk Yardım	55
Kanamalarda İlk Yardım	55
İç Kanama	56
İç Kanama Bulguları :	56
Dış Kanama.....	56
Turnike,	57
Destekleme (Atelleme) :.....	57
Şok' Ta İlk yardım	58
Şoku Oluşturan En Önemli Nedenler :.....	58
Şok Çeşitleri :	58
Şok belirtileri:	58
Şokta ilk yardım uygulamaları:	58
Şok pozisyonu verilmesi:	59
Kırık, Çıkık Ve Burkulma'da İlk yardım.....	59
Kırık:	59
Kırıkta Belirti ve Bulgular :	59
Kırıkta İlk yardım :	59
Çıkık:	60
Çıkıkta İlk yardım :	60
BURKULMA.....	61
Burkulmada ilk yardım :	61
Doğal deliklerden çıkan kanamalarda ilk yardım.....	61
Burun Kanaması:	61
Kulak Kanaması:	61
7. TAHLİYE PLANLARI	62
8. ACİL DURUM EKİPLERİ	HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.
SÖNDÜRME EKİBİ.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
KURTARMA EKİBİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
KORUMA EKİBİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
İLK YARDIM EKİBİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Acil Durum Planını Onaylayan (İşveren/İşveren Vekili)	62

İŞYERİ BİLGİLERİ

İşyerinin Unvanı:	AKÇEŞME İLKOKULU
İşyerinin Adresi:	BURSA
İşyeri Sicil No:	5
Tehlike Sınıfı:	Az tehlikeli
İşyeri Bölümü:	GENEL
Çalışan Sayısı	61
İletişim:	<u>Tel:0224 773 1656</u>
İşverenin Vekili Adı Soyadı Unvanı:	Selahattin GÜRSES

1. İŞYERİ İÇİN BELİRLENEN ACİL DURUMLAR

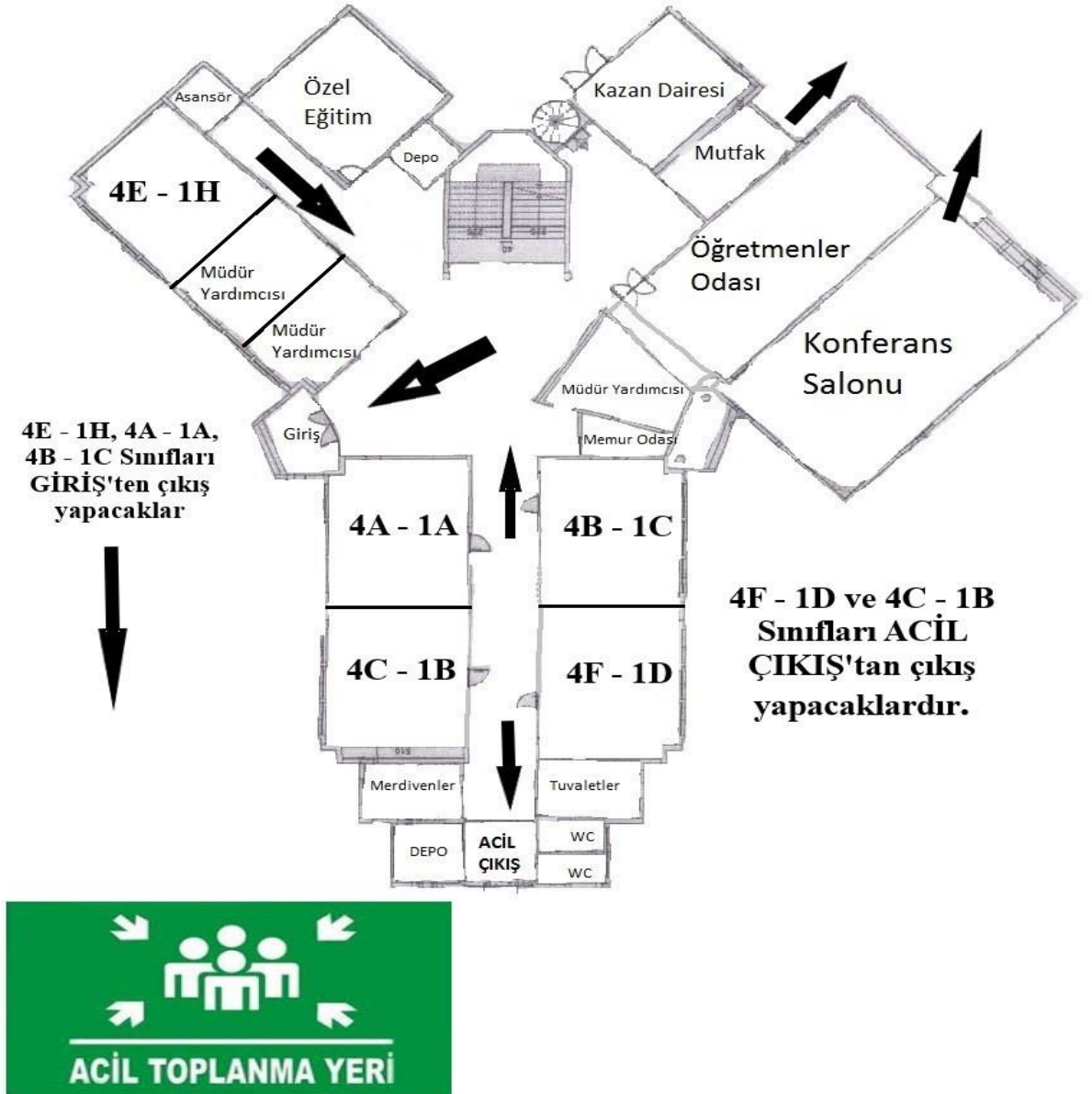
- 1. YANGIN**
- 2. DEPREM**
- 3. SEL**
- 4. FIRTINA**
- 5. PARLAMA PATLAMA**
- 6. KİMYASAL SIZINTI DÖKÜNTÜ**
- 7. CORONA VİRÜS (COVID-19)**
- 8. ZEHİRLENME**
- 9. SABOTAJ**
- 10.İŞ KAZALARI**

- a. Yüksekten Düşme**
- b. Elektrik Akımına Kapılma**
- c. Travmatik Yaralanmalar**
- d. Zehirli-Boğucu Gaz Veya Dumana Maruz Kalma**
- e. İlk Yardım Gerektirebilecek Diğer Durumlar**

2. TOPLANMA YERİ

AKÇEŞME İLKOKULU ACİL DURUM TAHLİYE PLANI

ZEMİN KAT

3. İŞYERİNİ DIŞARIDAN ETKİLEYEBİLECEK İŞYERLERİ

Etrafında iş yerini etkileyebilecek herhangi bir tesis yoktur. Sadece doğusunda Anaokulu, batısında konut apartmanları, Kuzeyinde halı saha, güneyinde Cami ve okul binası bulunmaktadır. Ancak güney yönümüzde bulunan Hatuniye caddesi ve Batısında bulunan Öncü caddesi ışıklı trafik cihazı bulunmaması nedeniyle oluşan trafik yoğunluğu ciddi bir güvenlik sorunu oluşturmaktadır.

4. ÖNLEYİCİ VE SINIRLAYICI TEDBİRLER

4.1. YANGIN İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

Yangının Çıkmaması İçin Alınan Önlemler

Yangına sebebiyet verebilecek hususlar ve alınacak önlemler aşağıda belirtilmiştir.

Elektrik arki

- Elektrik tesisatının ve elektrikli el aletlerinin düzenli periyodik kontrolleri yapılacak, yıpranan kablolar değiştirilecek, gevşeyen bağlantılar sıkılarak sağlamlaştırılacak, ısı etkisiyle deforme olan kısımlar değiştirilecektir.
- Değişim ve tamiratlarda standartlara uygun malzeme kullanılacaktır.
- Elektrik ile ilgili bakım ve tamirat dâhil tüm işler, konunun uzmanları tarafından yapılacaktır.

Sigara

- İşyeri ortamında sigara içilmesi yasaklanmıştır.
- Sigarayı bırakamayanlar için sigara içme alanları tahsis edilmiştir. İzmaritler için yeterli miktarda küllük bulunmaktadır.
- Sigara içme alanında yanıcı malzeme veya çöp bulundurulmaz,
- İzmaritleri gelişi güzel atanlar derhal uyarılır ve tekrarına müsaade edilmez.

Kıvılcım

- Kıvılcım çıkaran işlemlerde sıcak cürufun yanıcı malzeme üzerine düşmesi önlenecek, çalışma alanında yanıcı malzeme bulundurulmayacaktır.

Açık Alevler

- Yanıcı maddeler açık alevli çalışma alanından yeterli uzaklıkta tutulur
- Kaynak yapılırken önceden çevre güvenliği alınır,
- Ocak ve fırınların yakıt ağızları ile çevresi düzenli aralıklarla temizlenir.

Sıcak yüzeyler

- Yanıcı malzemeler sıcak yüzeylerin etki alanından uzakta tutulur.
- Oluşan ısı, havalandırma ile uzaklaştırılır.
- Isı kaynağı ile yanıcı madde arasında yalıtım yapılır.
- Isı üreten cihazda ısı kontrolü otomatik olarak yapılır.
- Isı üreten cihazların periyodik kontrolleri yapılır.
- Isı ile ilgili çalışmalar gözetim altında tutulur.

Statik Elektrik Boşalması

- Sistemin topraklaması **yapılmalı**.
- Statik elektrik oluşması muhtemel yerlerde çalışan personele, statik elektrik giderici elbise, eldiven ve ayakkabı giydirilecek.
- **Ortam nemlendirilecek**.
- Personel için belirli noktalarda “ **statik elektrik deşarj istasyonu**” kurulmalı.

Kanal ve bacalarda oluşan birikintiler, yağlı atıklar ve endüstri atıklarının buldukları ortamda kendi kendine tutuşmasını önlemek için;

- Baca ve kanalları belirli aralıklarla temizlenecek.
- Bacalar **periyodik olarak** kontrol edilecek.
- Her türlü yanıcı atık her gün toplanarak bulunduğu yerden uzaklaştırılacak.
- Kendi kendine ısınabilecek maddeler izole edilmiş yerlerde muhafaza edilecektir.

Mutfak davlumbazlarında biriken yağlar

- Bulduğu ortamdaki havayı temizleme görevi bulunan davlumbazlar; içerideki havayı mekânın dışına çıkarırlar. Bu yüzden özellikle yağ gibi yanıcı maddeleri bünyelerinde biriktirirler.
- Davlumbazlar eğer düzenli olarak temizlenmezlerse; yağ gibi yanıcı maddelerin yoğunluğu da günden güne artar ve bu durumda yangın çıkması da muhtemeldir. Bu yüzden davlumbazların düzenli olarak temizlenmesi gerekmektedir. Aksi halde biriken yanıcı maddeler ve artıklar büyük bir yangına yol açabilir.

Sürtünmeden Kaynaklanan Tutuşmalar

Dışarıdan girmiş veya parça kırılmasından veya hatalı montaj nedeniyle bir metal parçası, çalışan makinede, silindir veya çarklara çarparak kıvılcım çıkarmak suretiyle yangına sebebiyet verebilir.

- Düzenli olarak makinelerin temizliği, kontrolü, bakım, onarım ve yağlama işlemleri yapılacaktır.
- İşlenecek malzeme kontrolden geçirilecek, varsa içerisindeki yabancı maddeler ayıklanarak temizlenecektir.

Yıldırım

- Binaların yıldırım tehlikesine karşı korunması için TS IEC 61024 standardı ve ilgili yönetmelikler dikkate alınır. Elektrik yükünün yapı veya yapı içindeki diğer tesisatlar üzerinde risk yaratmadan toprağa iletilmesi amacıyla yeterli bağlantı sağlanmalı ve bir toprak sonlandırma ağı oluşturulmalıdır.
- Yıldırımdan korunma tesisatının yıllık periyodik kontrolleri ve gerekli bakımları yapılacaktır.

Uyarı Levhaları

- İşyerinde yangına neden olabilecek hareketlerin yapılmasını engellemek amacı ile risk bulunan bölümlere uyarı levhaları asılacaktır.

Tehlikeli bölgelere girişlerin sınırlandırılması

- Parlama patlama ortamının oluşabileceği işyeri bölümlerinde insan hatasından kaynaklı kazaları önlemek için bu bölümlere girişler sınırlandırılmıştır.

Yangına Erken Müdahale İçin Alınan Önlemler

Yangına ne kadar erken müdahale edilirse maruz kalınan zarar o kadar az olur. Bu nedenle erken uyarı sistemleri çok önemlidir.

Elle Uyarı Sistemleri

Akçeşme İlkokulu

ACİL DURUM PLANI

- Yangın uyarı butonları çıkış yollarında **bulunmaktadır**.
- **Katlardaki** yangın uyarı butonları aralarındaki yatay mesafe en fazla 60 metre, yerden 110-130 cm yükseklikte olacak şekilde yerleştirilmiştir.

Otomatik Algılama Dedektörleri

- Ortamdaki; duman, ısı, alev, gaz ve hava kalitesindeki değişimleri algılamak sureti ile uyarı yaparlar.
- Dedektörler, bulunduğu mahalde çıkan yangını otomatik olarak algılayarak bağlı olduğu kontrol paneline sinyal verirler.

Yangın Kontrol Panelleri

- Kontrol paneli yapının zemin katında sürekli görevli personel bulunan yerde tesis edilmelidir.
- Kontrol panelleri konvansiyonel ve adreslenebilir şekilde tasarlanmalıdır. Konvansiyonel sistemde belirli zonlar içinde belirli sayıda dedektör takılarak yangın durumunda panelde alarm, zon numarası olarak belirtilmelidir. Adreslenebilir (Analog) sistem de ise nokta bazında algılama yapılmaktadır. Kontrol panelinde tüm acil durum kontrol işlemleri yapılabilir.

Yağmurlama sistemi alarm istasyonları

- Yağmurlama sistemi alarm istasyonları ve akış anahtarları yangın alarm sistemine bağlanmıştır. Yağmurlama sisteminden gelen alarm uyarıları ayrı bir bölgesel izleme panelinde **veya yangın kontrol panelinde ayrı bölgesel alarm göstergeleri oluşturularak** izlenir. Hat kesme vanalarının izleme anahtarları ve yağmurlama sistemine ilişkin diğer arıza kontakları da aynı şekilde yangın alarm sistemi tarafından sürekli olarak denetlenecektir.

Gazlı söndürme sistemi alarm ve arıza çıkışları

- Gazlı söndürme sisteminin alarm ve arıza çıkışları, yangın alarm sistemine bağlanarak ayrı bölgesel göstergelerle izlenmektedir.

Duman kontrol ve basınçlandırma sistemleri kontrol ve izlemeleri

- Duman kontrol ve basınçlandırma sistemleri ile ilgili arıza ve konum değiştirme sinyalleri ayrı bir bölgesel izleme panelinde **veya yangın kontrol panelinde ayrı bölgesel durum ve arıza göstergeleri oluşturularak** izlenir ve kontrol edilir.

Yangın Uyarı Sistemi Tasarım ilkeleri

- Yangın uyarı sistemi; yangın algılama, alarm verme, kontrol ve haberleşme fonksiyonlarını ihtiva eden komple bir sistemdir. Yangın algılama sistemi ve parçaları TS EN 54'e uygun olarak tesis edilmiştir.
- Yangın uyarı sistemini oluşturan bütün kabloların ve uzak kontrol ve denetim merkezlerine iletişim amacıyla kullanılan bütün hatların; kopukluk, kısa devre ve toprak kaçağı gibi arızalara karşı sürekli olarak denetim altında tutulmaktadır.
- Yangın uyarı sisteminin herhangi bir sebeple devre dışı kalması hâlinde, tekrar çalışır duruma getirilinceye kadar korumasız kalan bölgelerde ilave güvenlik personeli ile denetim yapılır ve gerekli tedbir alınır.

Kamera Sistemi:

- Genel güvenlik konusuyla ilgili olmasına rağmen özellikle sabotaj, personel hatası veya sistem arızaları sonucu çıkan yangınların kontrol altına alınması ve önlenmesi amacı ile kullanılır.

Yangın Etkisini Azaltmak için Alınan Önlemler

Binanın ahşap kısımları

İşyerinin ahşap bölümlerinde müdahale ve tahliye işlemleri daha kısa sürede yapılacak şekilde önlem alınmalıdır.

Bina Bölümlerinin Kapıları ve Duvarları

- Binada bölümler arasındaki duvarlar yangına dayanıklıdır.
- Bölümler arasındaki geçiş kapıları duman sızdırmaz, yangına dayanıklı ve kendiliğinden kapanır özellikte olmalıdır..
- (Topluma açık yapı ve yüksek katlı binalarda) Yangın durumunda dedektörün ikazı ile otomatik kapanan ya da kullanım saatleri dışında kapatılan yangın bölmeleri ve yangın kapıları tesis edilmelidir..

Isı Yalıtımı (Isıya Dayanıklı Malzemeyle Kaplama - Isıya Dayanıklı Boyayla Boyama)

- Bina yapılırken kullanılan taşıyıcı sistem elemanları, bölme duvarları ve yangın kapıları ısıya karşı dayanıklı malzemelerden yapılmıştır.
- Bina yapılırken kullanılan taşıyıcı sistem elemanları, bölme duvarları, yangın kapıları ısıya karşı dayanıklı malzemelerden olmaması nedeniyle bu kısımlar uygun malzeme ile kaplanmıştır.
- Ahşap veya çelik malzemelerin dayanıklılığı, yüzeyleri ısıya dayanıklı özel boya veya vernik ile boyanarak artırılmıştır. (Isıya dayanıklı boya yangın durumunda şekil değiştirerek şişer ve kömürleşerek yüzeyini kapladığı malzemeyi korur.)

Havalandırma Kanalı Damperi ve Tesisat Şaftı İzolasyonu

- Binalarda bulunan havalandırma ve iklimlendirme sistemlerinin kanalları, bina bölüm ve katları arasından geçirilir. Bu sistem ile bölümlerdeki kirli havanın dışarıya atılarak ortama temiz hava verilmesi veya bölümlerin ısıtılması sağlanır.
- Aynı hava santrali ile birden fazla bölümün havalandırması sağlandığından, bölümler arası geçişlerde, yangın durumunda duman ve kıvılcımların başka bölümlere taşınarak yangının yayılmasına neden olmaması için yangında otomatik olarak kapanan yangın damperleri takılmalıdır.
- Binalarda elektrik tesisatı şaftları katlar veya bölümler arasında boşluk yaratmaktadır. Bunun neticesinde herhangi bir bölümde meydana gelen yangının şaft boşlukları nedeniyle diğer kat ve bölümlere yayılma ihtimali yüksektir. Bu nedenle şaft boşlukları uygun yalıtım malzemeleri ile doldurulmuştur. Yalıtım malzemeleri ısı karşısında şekil değiştirerek boşluğu doldurur. Böylece ısı ve duman geçişi engellemektedir.

Duman Tahliyesi

- Modern mimariye sahip galeri ve endüstri yapılarında duman bacaları yapılması zorunludur.
- Kapalı çarşı olarak faaliyet gösteren 'atrium' ve 'mall' gibi yapılarda ise en üst noktaya tahliye sistemi yapılması zorunludur.
- Duman baca ağızları daima açık kalabilir ya da yangın durumunda otomatik olarak açılabilir olmalıdır. Duman baca ağızlarının manüel olarak açılıp ve kapatılabilme özelliği de olmalıdır.

Basınçlandırma Sistemi

- Tüm kaçış merdivenleri mekanik olarak havalandırılmalıdır.
- (Yüksek veya toplanma amaçlı kullanılan binalarda ise) Kaçış merdiveni ve yolları pozitif basınçlandırılmaktadır. Basınçlandırma sistemi sayesinde dumanın bina içerisinde dağılması önlenmektedir.

Anons Sistemi

- Yangın veya acil durumlarda, **otomatik ses mesajları veya** canlı yapılan anonslar binadaki kişilerin tahliyesinde önemli bir rol oynar.
- Sesli anons sistemleri genel anons gibi başka amaçlar içinde kullanılabilir.

Kaçış Güzergâhları ve Güvenli Toplanma Bölgeleri

- **Kaçış yolları kapıları duman sızdırmaz, yangına dayanıklı ve kendiliğinden kapanır özellikte olmalıdır.**
- Binalarda kaçış yolları ve merdivenleri belirlenmiştir.
- Kaçış yolları ve toplanma bölgesi, plan üzerine işlenerek binanın tüm katlarında görülebilecek yerlere asılmıştır.
- Asansörler yangın sırasında kesinlikle kaçış yolu olarak kullanılmayacaktır.
- Hangi kaçış yollarının kullanılacağı personel tarafından bilinmektedir

Kat Sığınma Odaları:

- **İnsanların yoğun olarak bulunduğu yüksek veya geniş alana sahip yapılarda mutlaka bulunmalıdır.** İtfaiye ekipleri gelene kadar binada bulunanların ısı, duman ve zehirli gazlara karşı korunabilecekleri kat sığınma odası yapılmıştır.

Yangın güvenlik holü

Acil durum asansörü ile yapı yüksekliği 51.50 m'den fazla olan binalarda kaçış merdiveni önüne yangın güvenlik holü yapılması zorunludur.

- Kaçış merdivenlerine dumanın geçişinin engellenmesi, söndürme ve kurtarma elemanlarınca kullanılması ve gerektiğinde engellilerin ve yaralıların bekletilmesi için, kullanıcıların kaçış yolu içindeki hareketini engellemeyecek şekilde, yangına en az 120 dakika dayanıklı duvar ve en az 90 dakika dayanıklı duman sızdırmaz kapı ile diğer bölümlerden ayrılmış olan yangın güvenlik holü yapılmıştır.

Acil durum aydınlatması sistemi

- Kaçış yolunda, yangın uyarı butonlarının **ve yangın dolaplarının bulunduğu bölümlerde, yüksek risk oluşturan hareketli makineler ve kimyevi maddeler bulunan atölye ve laboratuvarlarda, elektrik dağıtım ve jeneratör odalarında,** normal aydınlatmanın kesilmesi halinde otomatik olarak devreye girerek yeterli aydınlatma sağlayacak şekilde acil durum aydınlatma sistemi **tesis edilmelidir.**
- Acil durum aydınlatması normal aydınlatmanın kesilmesi hâlinde en az 60 dakika süreyle sağlanacaktır. **Acil durum çalışma süresinin kullanıcı yükü 200'den fazla olduğu takdirde en az 120 dakika olması gerekir.**
- Kaçış yolları üzerinde tabanlarda, döşemelerde ve yürüme yüzeylerinde, kaçış yolunun merkez hattı üzerindeki herhangi bir noktada acil durum aydınlatma seviyesi en az 1 lux olacak şekilde **yapılmıştır.** Acil durum çalışma süresi sonunda bu aydınlatma seviyesi herhangi bir noktada 0.5 lux'den daha düşük bir seviyeye **düşmeyecektir.** En yüksek ve en düşük aydınlatma seviyesine sahip noktalar arasındaki aydınlatma seviyesi oranı 1/40'dan fazla **olmayacaktır.**

Acil durum yönlendirmesi

Birden fazla çıkışı olan bütün binalarda, kullanıcıların çıkışlara kolaylıkla ulaşabilmesi için acil durum yönlendirmesi yapılır.

Akçeşme İlkokulu

ACİL DURUM PLANI

- Acil durum hâlinde, bina içerisinde tahliye için kullanılacak olan çıkışların konumları ve bina içerisindeki her bir noktadan planlanan çıkış yolu bina içinekilere gösterilmek üzere, acil durum çıkış işaretlerini yerleştirilmiştir.
- Normal aydınlatmanın kesilmesi hâlinde acil durum yönlendirmesi en az 60 dakika süreyle sağlanmaktadır. **Kullanıcı yükünün 200'den fazla olması hâlinde, acil durum yönlendirmesinin çalışma süresinin en az 120 dakika olması şarttır.**
- Yönlendirme işaretleri; yeşil zemin üzerine beyaz olarak, ilgili yönetmelik ve standartlara uygun sembolleri ve normal zamanlarda kullanılacak çıkışlar için "ÇIKIŞ", acil durumlarda kullanılacak çıkışlar için ise, "ACİL ÇIKIŞ" yazısını ihtiva eder.
- Yönlendirme işaretlerinin her noktadan görülebilecek şekilde ve işaret yüksekliği 15 cm'den az olmamak üzere, azami görülebilirlik uzaklığı; **dışarıdan veya kenarından aydınlatılan yönlendirme işaretleri için işaret boyut yüksekliğinin 100 katına eşit olan uzaklıktır. İçeriden ve arkasından aydınlatılan işaretlere sahip acil durum yönlendirme üniteleri için işaret boyut yüksekliğinin 200 katına eşit olan uzaklıktır.** Bu uzaklıktan daha uzak noktalardan erişim için gerektiği kadar yönlendirme işareti ilave edilmiştir.
- Yönlendirme işaretleri, yerden 200 cm ilâ 240 cm yüksekliğe yerleştirilir.
- Kaçış yollarında yönlendirme işaretleri dışında, kaçış yönü ile ilgili tereddüt ve karışıklık yaratabilecek hiçbir ışıklı işaret veya nesne bulundurulmayacaktır.
- Yönlendirme işaretleri hem normal aydınlatma ve hem de acil durum aydınlatma hâllerinde kaçış yolu üzerinde bütün erişim noktalarından görülebilir durumdadır.

Güvenli Toplanma Bölgeleri:

- Binayı terk edenler daha önceden belirlenen güvenli toplanma bölgesine ulaşırlar. Burada sorumlu amir tarafından sayım yapılarak eksik kişi olup olmadığı tespit edilir.

Acil durum kontrol sistemleri

Yangın hâlinde otomatik olarak gerekli kontrol fonksiyonlarını yerine getirecek acil durum kontrol sistemi;

- Yangın sırasında kapanması gereken yangın kapılarını ve diğer açıklıkları kapatma amaçlı cihazları normal hâlde açık durumda tutan elektromanyetik kapı tutucu ve benzeri cihazlarının serbest bırakılması,
- Merdiven yuvaları ve asansör kuyuları basınçlandırma cihazlarının devreye sokulması,
- Duman kontrol sistemlerinin işlemlerini yerine getirmesi,
- Acil durum aydınlatma kontrol işlemlerini gerçekleştirmesi,
- Güvenlik ve benzeri sebeplerle kilitli tutulan kapıların ve turnikelerin açılması,
- Asansörlerin yapılış özelliklerine bağlı olarak yangın esnasında kullanımının engellenmesi veya tahliye amacıyla itfaiye veya eğitilmiş bina yangın mücadele ekipleri tarafından kullanılmasının sağlanması,
- Mahalli itfaiye ile elektrik işletmesine, belediyeye, polise veya jandarmaya, kurum amirine, bina sahibine ve gerekli görülen diğer yerlere yangının otomatik olarak haber verilmesi, özellik ve fonksiyonlarına sahiptir.
- Acil durum kontrol işlemleri, yangın alarm sisteminin donanım ve yazılım bütünlüğü içerisinde bulunan kontrol birimleri ile gerçekleştirilir. Kontrol edilen sistemin ve cihazlar ile ilişkisi bulunan güvenlik sistemlerinin, bina otomasyon sistemleri gibi diğer sistemler tarafından yapılabilecek her türlü kontrol ve kumanda işlemleri, yangın veya benzeri bir acil durumda yangın kontrol panelinden yapılacak acil durum kontrol işlemlerini hiçbir şekilde engellemeyecek şekilde tesis edilmiştir.

Yangına Etkin Müdahale İçin Alınan Önlemler

Yangın Dolapları:

- Su olan katı madde yangınlarında kullanılmak üzere tesis edilmiş sabit sistemdir.
- Bina ve işyerlerinde yangın için ayrılmış su deposuna ve basınçlandırmayı sağlayan pompa sistemine bağlı olarak çalışır.
- Yangın dolaplarının periyodik bakımları yapılmaktadır.
- Yangın dolaplarının önü herhangi bir malzeme ya da eşya ile kapatılmamasına özen gösterilecektir.

Hidrant Sistemi:

- Konut ve işyerlerinde meydana gelen yangınlarda dışarıdan müdahale ve itfaiye araçlarının su temini sağlar.
- Sistem itfaiye araçlarının kolayca yanaşabileceği şekilde düzenlenmiştir.

Sulu Springler Sistemi:

- Sistem; başlıktaki sıvının ısı artışı ile genişerek içerisinde bulunduğu cam tüpü patlatması ve sistemde bulunan basınçlı suyun otomatik olarak boşalması şeklinde çalışır.
- Yarı açık garaj gibi yerlerde ise sistemdeki suyun kış aylarında donma ihtimaline karşı borularda su yerine hava bulunur. Cam tüp patladıktan sonra borularda havanın yerini su almakta ve sistemin çalışması sağlanmaktadır.
- Soğutma ve söndürme amaçlı olarak manüel çalışan springler sistemleri kullanılmalıdır.
- Sistemin otomatik çalışmasına rağmen yangının söndükten sonra su akışının durdurulması görevli personel tarafından manüel olarak uygulanabilir..
- Springer sistemi ve pompasının periyodik kontrolleri yapılmalıdır..

İtfaiye Su Verme Bağlantısı

Yüksek binalarda veya bina oturma alanı 1000 m²'den büyük binalarda veya cephe genişliği 75 m'yi aşan binalarda, itfaiyenin sisteme dışarıdan su basabilmesi için, sulu yangın söndürme sistemlerine en az 100 mm nominal çapında itfaiye su verme bağlantısı yapılması şarttır.

- Bağlantı ağzı bina dışında itfaiye aracının yaklaşabileceği uygun yerde tesis edilmelidir.
- Bu sistemde kullanılacak rakorlar itfaiyenin kullandığı rakorlarla uyumlu olmalıdır.

Köpüklü Söndürme Sistemleri:

Parlayıcı ve yanıcı sıvıların hammadde olarak kullanıldığı ve depolandığı yüksek risk grubuna giren tesislerde diğer söndürme sistemleri ile birlikte tesis edilmelidir.

- Sistem özellikle hafif köpük oluşumu ile yangını boğma işlemi gerçekleştirilir.
- Manüel veya otomatik olarak çalışır.

Monitör (Su Topu) :

Yerüstü LPG tankları ve dolun tesislerinin yanı sıra yanıcı sıvı depoları ve tesislerinde bulunması zorunludur.

- Monitörler ile su veya köpük işlenerek soğutma ve söndürme çalışmaları yapılır.
- Manüel veya uzaktan kumandalı olarak çalışırlar.

Gazlı ve Kuru Tozlu Söndürme Sistemleri:

Suyun söndürme etkisinin yeterli görülmediği, suyun zarar verdiği veya suyla reaksiyona girecek maddelerin bulunduğu yerlerde kullanılır.

Akçeşme İlkokulu

ACİL DURUM PLANI

- Her türlü gazlı söndürme sistemi kurulurken gaz boşalması sırasında bölümde çalışan personeli uyaran ve kişilerin tahliyesini sağlayan sesli, ışıklı uyarılar tesis edilmelidir.
- Halon alternatifi gazların yerel veya uluslararası yönetmelik, standartlarla belgelenmiş olması gereklidir.

Davlumbaz Söndürme Sistemi

- Davlumbazın içinde bulunan yangın algılayıcı özellikteki devreler, yangın söndürme amacı taşıyan cihazların devreye girerek yangın oluşumunu önleyebilmektedir.
- Algılayıcılar kısa sürede müdahale imkânı vermekte, bu nedenle de güvenlik sağlama işleminin oldukça önemli bir aşamasını üstlenmektedir.

ABC Tozu (Çok Maksatlı)

- İşyerinde yeterli sayıda ABC tipi yangın söndürücü bulunmaktadır.
- Bu tüpler 4 yılda bir yenileriyle değiştirilecektir.
- (katı), B (sıvı) ve C (gaz) sınıfı yangınlarda kullanılır.
- Yüzeysel kor yangınları ve alevli yangınları kolayca söndürür.
- Mono amonyum fosfat (MAP) veya Amonyum sülfat içerir.
- Katı madde yüzeyinde eriyerek tabaka oluşturur. Ayırma etkisi ile kısmen boğma ve soğutma yapar. En önemli etkisi engelleme yapmasıdır.
- B (sıvı) sınıfı yangınlarda sürekli toz bulutu olarak, A (katı) sınıfı yangınlarda aralıklarla kontrollü olarak işlenmelidir.
- Alçak gerilimdeki elektrik kaynaklı yangınlarda uygun mesafede müdahalede kullanılabilir.

BC Tozu

- B (sıvı) ve C (gaz) sınıfı yangınlarda kullanılır.
- Sodyum ve Potasyum Bikarbonat, Potasyum sülfat ve Potasyum klorür içeriklidir.
- Sıvı ve gaz yangınlarının en iyi söndürücüsüdür.
- Engelleme etkisi ile yanmayı durdurur.
- Toz perdesi oluşumu radyasyon etkisi ile ısı iletimini önler.
- Kısmen karbondioksit çıkışı nedeni ile boğma etkisi de gösterebilir.
- Uygun mesafelerde alçak ve yüksek gerilim elektrik kaynaklı yangınlarını söndürmede kullanılabilir.

D Tozu

- Yüzeysel etki ile boğma işlemini gerçekleştirir.
- Magnezyum, Titanyum, Sodyum ve Potasyum gibi hafif metal yangınlarında kullanılır.
- Yanan maddenin cinsine göre muhtelif D tozları vardır.
- G1 Tozu: Granül grafit + Organik fosfat
- Met-L-X: Yangın söndürme cihazlarında kullanılır. NaCl Katkısı ile toz akışkanlığı artırılmıştır

Yangın tüpleri genel olarak;

- Kolayca ulaşılabilecek bir yerde tutulmalıdır.
- Yeri herkes tarafından bilinmelidir.
- Duvara sıkıca sabitlenmelidir.
- Her yıl ilgili firma tarafından bakımı yapılmalıdır.
- Bir kez kullanıldıktan sonra mutlaka tekrar doldurulmalıdır.

Hafif metal yangınlarının söndürülmesinde;

Akçeşme İlkokulu
ACİL DURUM PLANI

- Üre + Melamin Tozu + Grafit Petro Koku
- Baryum Klorür
- Sodyum Borat
- Amyant + Talk Pudrası + Soda Külü
- Kuru kum kullanılır.

Söndürme Maddelerinin Yangın Türlerine Göre Kullanım Şeması

SÖNDÜRME MADDESİ	YANGIN SINIFLARI				1000 V'a kadar Elektrik	Yüksek Gerilim Yangınları
	A	B	C	D		
Su	X					
Köpük	X	X				
ABC Tozu	X	X	X		X	
BC Tozu		X	X		X	X
CO ₂		X	X		X	X
Halon ve Alternatifleri		X	X		X	X
D Tozu				X		

4.2. DEPREM İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

Deprem Öncesi Alınacak Önlemler

- İşyerimiz Yapı Tekniğine ve İnşaat Yönetmeliğine uygun olarak bina edilmiştir.
- Mevcut binanın dayanıklılığı artırılmıştır.
- İşyeri yangın, deprem, hırsızlık, sel ve su baskınlarına karşı sigortalanmıştır.

Deprem Öncesi Alınacak Yapısal Olmayan Önlemler

Yapısal olmayan, yani binadan değil de eşyalardan kaynaklanacak hasarlardan korunmak için günlük kullandığımız eşyalarımızın ev-işyeri içerisine yerleştirilmesinde aşağıda sayılan önlemleri almalıyız:

- Dolap üzerine konulan eşya ve büro malzemeleri kayarak düşmelerini önlemek için plastik tutucu malzeme veya yapıştırıcılarla sabitlenmelidir.
- Soba ve diğer ısıtıcılar sağlam malzemelerle duvara veya yere sabitlenmelidir.
- Dolaplar ve devrilebilecek benzeri eşyalar birbirine ve duvara sabitlenmelidir. Eğer sabitlenen eşya ve duvar arasında boşluk kalıyorsa, çarpma etkisini düşürmek için araya bir dolgu malzemesi konulmalıdır.
- Tavan ve duvara asılan avize, klima vb. cihazlar buldukları yere ağırlıklarını taşıyacak şekilde, duvar ve pencerelerden yeterince uzağa ve kanca ile asılmalıdır.
- İçinde ağır eşyalar bulunan dolap kapakları mekanik kilitler takılarak sıkıca kapalı kalmaları sağlanmalı.
- Tezgah üzerindeki kayabilecek beyaz eşyaların altına metal profil koyarak bunların kayması önlenmelidir.
- Zehirli, patlayıcı, yanıcı maddeler düşmeyecek bir konumda sabitlenmeli ve kırılmayacak bir şekilde depolanmalıdır. Bu maddelerin üzerlerine fosforlu, belirleyici etiketler konulmalıdır.

8. Rafların önüne elastik bant ya da tel eklenebilir. Küçük nesnelere ve şişeler, birbirlerine çarpmayacak ve devrilmeyecek şekilde, kutuların içine yerleştirilmelidir.
9. Gaz kaçağı ve yangına karşı, gaz vanası ve elektrik sigortaları otomatik hale getirilmelidir.
10. Binadan acilen çıkmak için kullanılacak yollardaki tehlikeler ortadan kaldırılmalı, bu yollar işaretlenmeli, çıkışı engelleyebilecek eşyalar çıkış yolu üzerinden kaldırılmalıdır.
11. Geniş çıkış yolları oluşturulmalıdır. Dışa doğru açılan kapılar kullanılmalı, acil çıkış kapıları kilitli olmamalıdır. Acil çıkışlar aydınlatılmalıdır.
12. Karyolalar pencerelerin ve üzerine devrilebilecek ağır dolapların yanına konulmamalı, karyolanın üzerinde ağır eşya olan raf bulundurulmamalıdır.
13. Tüm bireylerin katılımı ile (evde, iş yerinde, apartmanda, okulda) "Afete hazırlık planları" yapılmalı, her altı ayda bir bu plan gözden geçirilmelidir. Zaman zaman bu plana göre nasıl davranılması gerektiğinin tatbikatları yapılmalıdır.
14. Bir afet ve acil durumda eve ulaşamayacak durumlar için aile bireyleri ile iletişimin nasıl sağlanacağı, alternatif buluşma yerleri ve bireylerin ulaşabileceği bölge dışı bağlantı kişisi (ev, işyeri, okul içinde, dışında ve ya mahalle dışında) belirlenmelidir.
15. Önemli evraklar (kimlik kartları, tapu, sigorta belgeleri, sağlık kartı, diplomalar, pasaport, banka cüzdanı vb.) kopyaları hazırlanarak su geçirmeyecek bir şekilde saklanmalı, ayrıca bu evrakların bir örneği de bölge dışı bağlantı kişisinde bulunmalıdır.
16. Binalarda asansörlerin kapı yanlarına "Deprem Sırasında Kullanılmaz" levhası asılmalıdır.

4.3. SEL İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

Sellere karşı alınması gereken genel önlemler nelerdir?

- a) Yerleşim yerleri içinden geçen dere yatakları ve drenaj kanallarında, ayrıca dere ve nehirlerin denizle birleştiği noktalardaki kanallarda zamanla oluşabilecek tıkanmalar düzenli olarak temizlenmeli, kanalların sürekli açık olmaları sağlanmalıdır.
- b) Yerleşim yerleri içinden geçen dere yatakları ıslah edilmelidir.
- c) Çevredeki yeşil alanlar korunarak ve artırılarak erozyon ve sel önlenmelidir.
- d) Sel tehlikesi bulunan eğimli yamaçlarda teraslama ve ağaçlandırma yapılmalıdır.
- e) Çukur alanlarda, binaların bodrum katlarına su basma tehlikesi yüksek olduğundan, bu türlü yerlerde bodrum yapılmamalı, su basman kötü yüksek tutulmalıdır.
- f) Şehir içlerinde yeterince yağmur suyu kanalı olmalı ve bunların sürekli bakımları yapılmalıdır.
- g) Bulduğumuz yerleşim yerlerinde sel uyarı işaretleri ve uyarı sistemleri öğrenilmelidir.
- h) İşyeri diğer afetlerde olduğu gibi sele karşı da sigortalatılmalıdır.

4.4. FIRTINA İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

Bilgi Toplama

- Fırtına uyarıları internet, radyo ve televizyondan takip edilecek.
- Gerektiğinde Meteoroloji'den telefonla bilgi alınacak.

Sağlamlaştırma

- Merdiven, bahçe mobilyası, gibi serbest nesnelere ya da pencere ve camları gibi kırıp içeri girebilecek her şey emniyete alınacak.
- Kapı ve pencereler, özellikle işyerinin rüzgâr alan tarafında olanları, garaj kapısı gibi büyük kapılar sağlamlaştırılacak.
- Çatı sağlamlaştırılacak
- Eğer bacalar uzun ve kötü durumdaysa sağlamlaştırılacak

4.5. PARLAMA PATLAMA İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

Organizasyon Önlemleri

Çalışanların eğitimi

İşyerinde patlayıcı ortam oluşabilen yerlerde çalışanlara, patlamadan korunma konusunda yeterli ve uygun eğitim alınması sağlanır.

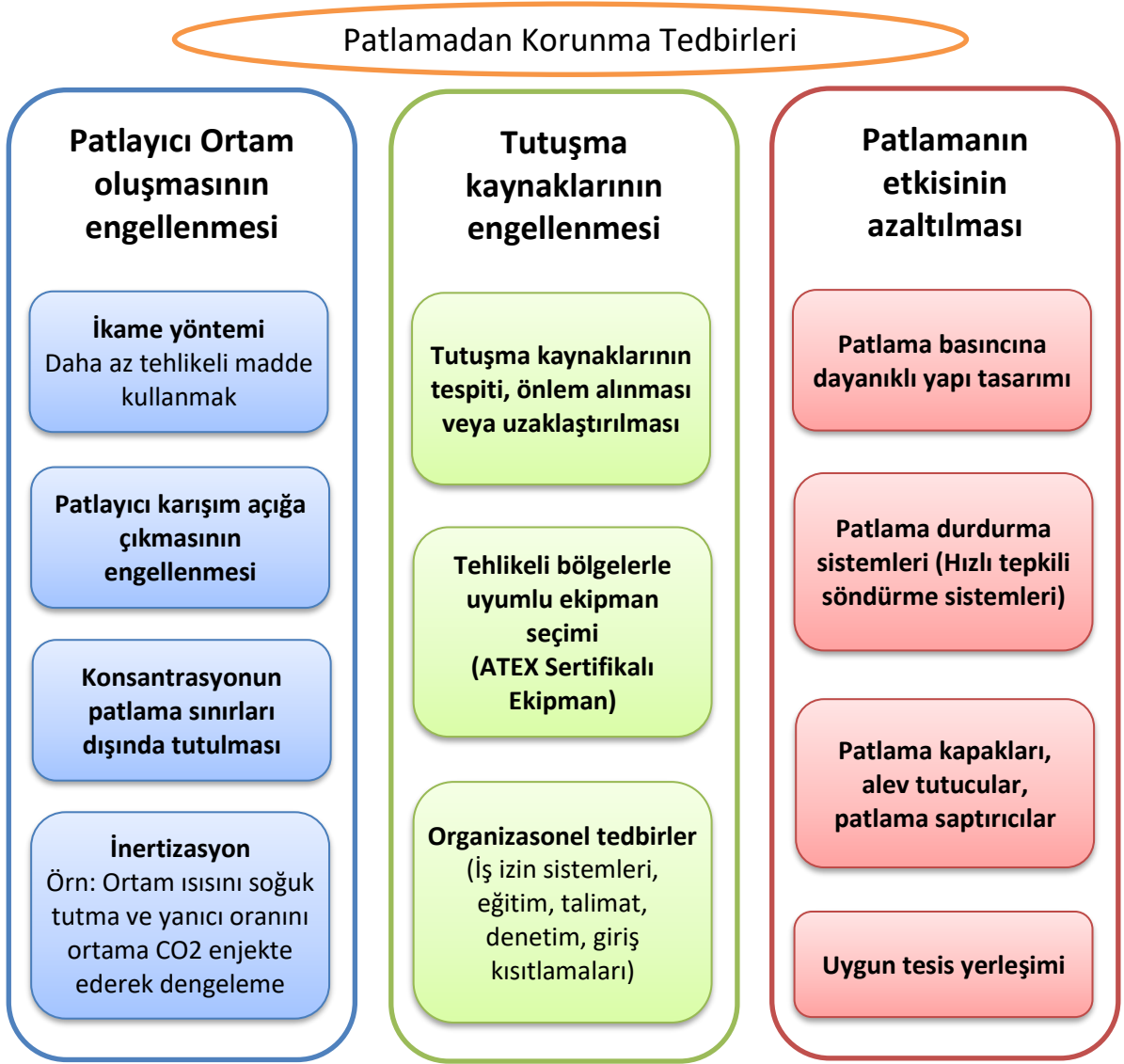
Yazılı talimatlar ve çalışma izni

- Tehlikeli yerlerdeki çalışma, işveren tarafından düzenlenen yazılı talimatlara uygun yapılır.
- Gerek tehlikeli işlerin yapılmasında, gerekse başka çalışmalarını etkileyerek tehlikeye neden olabilecek diğer işlerin yapılmasında, çalışma izin sistemi uygulanır.
- Çalışma izni, bu konuda yetkili ve sorumlu olan bir kişi tarafından işe başlamadan önce yazılı olarak verilir.

Patlamadan Korunma Önlemleri

- Patlama tehlikesine neden olabilecek yanıcı gazlar, buharlar, sisler veya tutuşabilir tozların isteyerek veya istemeyerek ortaya çıkması halinde, bunların güvenli bir yere uygun şekilde yönlendirilmesi veya uzaklaştırılması sağlanır, **bunun yapılması pratik olarak mümkün değilse yayılmalarını önleyecek başka uygun önlemler alınır.**
- Statik elektrik oluşumunu önlemek için çalışanlara uygun malzemeden yapılmış kişisel koruyucu donanımlar verilir.
- Gerekli yerlerde statik elektrik boşalması için topraklama levhaları bulunur.
- Tesis, ekipman, koruyucu sistemler ve bunlarla bağlantılı cihazların patlayıcı ortamda güvenle kullanılabilmesinin, Patlamadan Korunma Dokümanında belirtilmesi halinde bunlar hizmete sokulabilir. Bu kural ekipman veya koruyucu sistem sayılmayan ancak tesiste yerleştirildikleri yerlerde kendileri bir tutuşturma tehlikesi oluşturan iş ekipmanları ve bağlantı elemanları için de geçerlidir.
- Her bakım ve onarım sonrasında tesisin, ekipmanların veya koruyucu sistemlerin Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemlerle İlgili Yönetmeliğe (94/9/AT) uygunluğunun devam edip etmediği, bağlantılarının ve montajlarının durumu kontrol edilir.
- Gereken durumlarda, patlama şartları oluşmadan önce, çalışanların sesli ve/veya görsel işaretlerle uyarılması ve ortamdan uzaklaşması sağlanır.
- Bir tehlike durumunda çalışanların tehlikeli bölgeden anında ve güvenli bir şekilde uzaklaşabilmeleri için tahliye sistemi kurulur ve her an işler durumda bulunması sağlanır.
- Otomatik proseslerde amaçlanan çalışma koşullarından her hangi bir sapma meydana geldiğinde, otomatik sistemle bağlantılı ekipmana ve koruyucu sistemlere güvenliği tehlikeye atmamak şartıyla **ile müdahale** yapılabilir. Bu müdahale sadece bu işte yetkili çalışanlar tarafından yapılır.
- Sistemin acil durdurulması halinde, biriken enerji mümkün olduğu kadar çabuk ve güvenli bir şekilde boşaltılır veya tehlike oluşturmayacak şekilde izole edilir.
- Çeşitli gazların hava ile **patlayıcı** bir karışım meydana getirebileceği yeraltı işlerinde açık alevli lamba veya cihazlar kullanılmayacaktır.
- Gömlikli veya çift cidarlı veya kapalı kaplarda ısı veya kaynak işleri yapılmadan önce bunlar iyice havalandırılır ve kaynak işleri yapıldığı sürece hiçbir şekilde oksijen verilemez.**
- Elektrikle aydınlatılmış yer altı işyerlerinde,** akımın kesilmesi halinde işçilerin tahliye edilmelerini sağlamak ve ancak bu sürede kullanılmak üzere madenci lambaları veya fenerleri ya da benzeri uygun aydınlatma araçları bulundurulacaktır.
- Parlayıcı, patlayıcı, tehlikeli ve zararlı maddelerin üretildiği, işlendiği veya depolandığı binalarda inşaat, bakım ve onarım işlerine başlanmadan önce, aşağıdaki önlemler alınacaktır:

- 1) İş kısmen veya tamamen durdurulacaktır.
 - 2) Mahalde bulunan bütün parlayıcı, patlayıcı, tehlikeli ve zararlı maddelerle bunların bileşimlerine giren diğer maddeler, tehlikeli bölgenin dışına çıkarılacaktır.
 - 3) Onarılacak kısım, bütün parlayıcı, patlayıcı, tehlikeli ve zararlı maddelerin artıklarından ve bulaşıklarından tamamen temizlenecektir.
- n) Parlayıcı, patlayıcı, tehlikeli ve zararlı özellikteki çeşitli kimyasal maddelerin ortam havasında bulunan miktarları, belli ve gerekli zaman aralıkları içinde ölçülecek. Bu miktarların, kimyasal maddelerin ortam havasında bulunmasına izin verilen ve orada çalışanların sağlığını bozmayacak olan en çok miktardan (MAK Değer) fazla olup olmadığı tespit edilecek. Havalandırma tesisatı yeterlilik bakımından yetkili elemanlarca kontrol edilecektir.

Ekipmanların ve Koruyucu Sistemlerin Seçiminde Uyulacak Kriterler

(Ayrıntısı Patlamadan Korunma Dokümanında belirtilmiştir)

4.6. DÖKÜNTÜ SIZINTI İÇİN ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

Taşıma Süreci

- a) Ürünler yuvarlanarak ya da sürüklenerek değil, uygun taşıma araçları kullanılarak taşınacaktır.
- b) Taşıma araçlarına gereğinden fazla yükleme yapılmayacaktır.

- c) Birbiriyle reaksiyona girebilen kimyasallar bir arada taşınmayacaktır.
- d) Miktarı az da olsa, uzun süre uzak mesafeye taşınacak tehlikeli ürünler elde değil, uygun bir taşıma aracı ile nakledilecektir.

Depolama Süreci

- a) En az miktarda kimyasal depolanmaya çalışılmalı,
- b) Görevli olmayanların depo alanına girmesi önlenmeli.
- c) Bazı kimyasallar neme, bazıları ısıya, bazıları güneş ışınlarına, bazıları ise şoklara duyarlıdır. Depolama yapılırken bunlar göz önünde bulundurulmalıdır.
- d) Depolanan tüm şişe, kutu ve variller etiketlenmelidir. Bu etiketlemede aşağıdaki kurallara uyulacaktır.
 - 1) Tüm kimyasallar, kimyasal formülü, fiziksel özelliği ve ticari ismi açıkça belirtecek şekilde etiketlenmelidir.
 - 2) Etiketler her zaman ambalajların üzerinde bulunmalı ve etikette belirtilen madde ile kabın içindeki kimyasal maddeler aynı olmalıdır.
 - 3) Tehlikeli kimyasalların etiketlerinde ayrıca zararlı, zehirli, patlayıcı vb. özelliğini belirten sembolün, güvenlik ve risk numarasının bulunması gerekir.
- e) Sıvı halinde madde ve ürünlerin ambalajlanmasında, ısıl genleşmeler sonucu, patlama, yırtılma gibi istenmeyen durumların önüne geçilebilmesi için, kaplarda boş hacim bırakılmalıdır.
- f) Hava yolu ile taşınacak her türlü ambalaj kabının hava basıncı değişimlerinin etkisine dayanıklı olacak şekilde tasarlanması gerekir.
- g) Maddenin ambalajlanmasında iç içe kaplar kullanıldığında, iç kaptan dış kaba sızma olmamalıdır. Cam, seramik gibi kırılabilir malzemeden yapılmış iç kaplar ile ambalajlamada, kırılmanın önlenmesi için iç ve dış kaplar arasında şok direncine sahip uygun destekleme malzemeleri kullanılmalı veya benzeri önlemler alınmalıdır.
- h) Çok tehlikeli oldukları için bir sıvı ile ıslatılarak veya seyreltilerek korunması gereken maddelerin ambalajlanmasında, kaçaqları tamamen önleyecek tasarımlar kullanılmalı ve yeterli önlemler alınmalıdır.
- i) Taşıma ve depolama sırasında, sıcaklığın artması, hava basıncı değişimi, çalkalanma, gibi nedenlerle kap içindeki madde tehlikeli boyutlarda gaz oluşturuyor ve basıncı artıyorsa, fazla gazı dışarı atarak otomatik basınç ayarlamasını sağlayacak sistemler takılmış kaplar kullanılmalıdır. Ancak, çıkan gazın tehlikeli ve zararlı olması durumunda, tehlikeyi önleyici başka önlemlerin alınması gerekir.
- j) Ambalaj olarak kullanılacak her türlü madde, malzeme ve araç, kullanım amacına uygun fonksiyon testlerinden geçirilmelidir.
- k) Yangın güvenliği malzemeleri ve Kişisel Koruyucu Donanımlar depolama bölgesinde bulundurulmalıdır.
- l) Depolanma alanında sigara, yemek ve sıvı tüketimi yasaklanmalıdır.
- m) Birbiriyle uyuşmayan kimyasallar bir arada depolanmamalıdır. Ciddi tehlikelere sebep olabilir.

İşletmede kullanma Süreci

- a) İşyerinde uygun düzenleme ve iş organizasyonu yapılacaktır.
- b) En uygun yöntem ve makineler seçilecek.
- c) İşçilerin kimyasal maddelere maruziyeti en az seviyede olacaktır.
- d) Üretim alanında gereğinden fazla tehlikeli madde bulundurulmayacaktır.
- e) Parlayıcı madde miktarının tehlikeli konsantrasyonlara ulaşması ve kimyasal olarak kararsız maddelerin tehlikeli miktarlarda bulunması önlenecektir.
- f) İşyerinde yangın veya patlamaya sebep olabilecek tutuşturucu kaynakların bulunması önlenecektir.
- g) Patlama basıncının etkisini azaltacak sistemler bulunacaktır.

Eğitim ve bilinçlendirme

- a) Çalışanlara işyerinde kullanılan/depolanan kimyasalların güvenli kullanım, depolama ve taşıma ilkeleri hakkında gerekli eğitim verilecektir.
- b) Gerekli olan yerlerde uygun bilgilendirme, talimat ve uyarı levhaları asılacaktır.

4.7. SALGIN HASTALIKLARA KARŞI ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

Virüsten Nasıl Korunabiliriz?

- a) Maske takılması,
- b) Ellerin sık sık yıkanması,
- c) Öksürük ve hapşırık durumunda mendil kullanılması,
- d) Yabancı yüzeylerle temas sonrası ellerin hiçbir şekilde yüze, buruna, ağza ve gözlere temas ettirilmemesi,
- e) Hasta kişilerden ve kapalı mekânlardan mümkün olduğunca uzak durulması hem bu virüsün hem de diğer virüslerinin bulaşmaması için etkili bir yöntemdir.

İşyerine Giriş Ve Çıkışlar

- a) Çalışanlar işe giriş –çıkış ve çalışma süresince belirli aralıklarla en az 20 saniye boyunca ellerini su ve sabunla yıkamalıdır. Su ve sabuna erişimin mümkün olmadığı durumlarda alkol içerikli uygun el antiseptiği sağlanmalı.
- b) **Temas yolu ile geçiş kontrol sistemi bulunan işyerlerinde bulaş riskine karşı temassız sistemlere geçilmeli.**
- c) Sosyal mesafe kuralına uygun geçiş işaretlemeleri yapılarak mesafenin korunması sağlanmalı, yığılma ve kalabalıklaşma önlenmeli.
- d) Çalışanların işe girişlerinde temassız ateş ölçer ile ateşleri ölçülmeli.
- e) Ateş, öksürük, nefes darlığı ve benzeri şikâyeti olan çalışanların işyeri sağlık personeline veya sağlık kuruluşlarına yönlendirilmesi sağlanmalı.

Çalışma Ortamı

- a) Sosyal mesafe kuralı gözetilerek çalışma yöntem ve şekilleri gözden geçirilmeli, mümkün olduğu durumlarda bu kurala uygun iş organizasyonu yapılmalı.
- b) Çalışanlar, selamlaşma sırasında tokalaşma ve sarılmadan kaçınmalı. Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle en az 3-4 adım mesafe konulmasına özen gösterilmeli.
- c) Ara dinlenmeleri ve yemek molalarını da kapsayacak şekilde çalışma süreleri içinde çalışanların birbirleriyle etkileşimlerinin asgari düzeyde olacağı şekilde planlanmalı.
- d) Çalışma alanında aynı anda bulunan çalışan sayısının asgari oranda tutulması için planlama yapılmalı, **mümkün olması halinde uzaktan çalışma gibi yöntemler tercih edilmeli.**
- e) Çalışma ortamının uygun ve yeterli düzeyde havalandırılması sağlanmalı.
- f) Ekranlı araçlar ve ilgili parçaları (klavye, mouse, ortak telefon, diyafon, mikrofon vb.) dahil olmak üzere kullanılan tüm ekipmanın ve çalışma ortamı hijyeninin sağlanması amacıyla farklı kullanıcılar tarafından kullanıldıkça sık aralıklarla dezenfekte edilmeli.
- g) İşin yürütümüne engel olmayacak ve bulaşma riskini azaltacak şekilde uygun kişisel koruyucu donanımların seçilip kullanılmalı.
- h) Asansörler mümkün olduğunca kullanılmamalı, zorunlu hallerde sosyal mesafe kuralına uygun kişi sayısı ile sınırlandırılmalı ve temas edilen yüzeyler sıklıkla dezenfekte edilmeli.
- i) Çalışma alanları ve sosyal alanlar sık sık havalandırılmalıdır. Mümkünse doğal havalandırma tercih edilmelidir.
- j) Havalandırmaların temizliği sık sık sağlanmalıdır. Filtreler düzenli aralıklarla değiştirilmelidir.
- k) Çalışma ortamında yeterli sayıda elle temas edilmesine gerek duyulmayan çöp kutuları yerleştirilmeli.

Akçeşme İlkokulu

ACİL DURUM PLANI

- l) Lavabo, tuvalet, banyo, merdiven kenarlıkları, musluk, yemekhaneler, yatakhaneler, asansörler vb. ortak kullanım alanlarına girişlerde dezenfektan bulundurulmalı, araç, cihaz ve ekipmanlar gözden geçirilmeli ve hijyen şartlarına azami uyulmalı.
- m) Ateş, öksürük, nefes darlığı ve benzeri şikâyeti olan çalışanlar işyeri sağlık personelinin işyerinde bulunması halinde yapılacak kontrolden sonra işe yönlendirilmeli, bulunmaması halinde doğrudan sağlık kuruluşlarına yönlendirilmesi sağlanmalı.
- n) İş elbiseleri ile harici elbiselerin temasını önlemek için ayrı yerlerde saklanabilmesine yönelik gerekli düzenlemeler yapılmalı.
- o) Temizlik ve atıkların boşaltılmasından sorumlu personel kişisel hijyenine ve uygun KKD kullanıma özen göstermeli.
- p) Ortak kullanım alanındaki su sebilleri ve çay makinaları mümkün olduğunca kullanılmamalı, çalışanlara kapalı şişelerde su temin edilmeli.
- q) Covid 19 şüphesi var ise bu kişi ile temas eden işyeri çalışanları belirlenmeli, çalışan ile temas etmiş kişilerin iletişim bilgileri kayıt altına alınmalı, İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü'nün yönlendirmesine göre hareket edilmeli.

Toplantı Ve Eğitimler

- a) Toplantı ve eğitimler salgın bitene kadar ertelenmeli.
- b) Yasal yükümlülükler nedeniyle ertelenmesi mümkün olmayan toplantı ve eğitimler uzaktan eğitim, telekonferans gibi yöntemlerle icra edilmeli.
- c) Uzaktan eğitim gibi yöntemlerin uygulanamayacağı eğitimler ise sosyal mesafe ve hijyen kuralları göz önünde bulundurularak icra edilmeli.

Yemekhane Ve Dinlenme Alanları

- a) Yemekhane ve dinlenme alanlarında sosyal mesafe ve hijyen kuralları göz önünde bulundurularak sıra ve masa düzeni uygun şekilde ayarlanmalı.
- b) Mümkünse, yemekler ve içecekler tek kullanımlık kumanya şeklinde dağıtılmalı.
- c) Yemekhane ve dinlenme alanları sık aralıklarla dezenfekte edilmeli.
- d) Yemek öncesinde ve sonrasında eller bol su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca yıkanmalı ve tek kullanımlık havlu ile ellerin kurulanması gibi kişisel hijyen kurallarının uygulanmasına imkan veren düzenlemelerin yapılmalı.
- e) Baharat, kürdan, tuz, kaşık, çatal, bıçak, bardak vb. malzemeler tek kullanımlık olacak şekilde sunulması sağlanmalı.
- f) Yemekhane görevlilerinin kişisel hijyen kurallarına uygun davranması ve uygun kişisel koruyucu donanımları kullanarak çalışmalarını sağlanmalı.
- g) Hastalık bulaştırma riski olan atıklar (kullanılmış mendil, maske, sigara izmariti gibi) sadece bu atıklar için belirlenmiş alanlara atılmalı.

Servis Araçlarının Kullanımı

- a) Servis araçlarının özellikle sık temas edilen yüzeyleri başta olmak üzere temizlik ve hijyeninin sık aralıklarla sağlanmalı.
- b) Servis kullanan çalışanların, araç içerisindeki yüzeylere temasının mümkün olduğunca azaltılması.
- c) Servis araçlarının taşıma kapasitesinin sosyal mesafe göz önüne alınarak planlanması.
- d) Araç girişlerine el dezenfektanlarının konulması.
- e) Seyahat süresince araç içerisinde şoför ve tüm yolcuların cerrahi maske takmaları sağlanmalı.

Ziyaretçiler

- a) Mümkün oldukça ziyaretçi kabul edilmemeli.
- b) Kabul edilmesi durumunda; ziyaretçilerin hijyen kurallarına uyması sağlanmalı, su sabun ve dezenfektanla eller temizlenmeli.
- c) Tüm ziyaretçilere maske, eldiven ve uygun kişisel koruyucular verilmeli.

d) Sosyal mesafe gözetilerek en kısa sürede ziyaretin gerçekleştirilmesi sağlanmalı.

Seyahat

- a) Zaruri olmadıkça seyahatler iptal edilmeli ya da azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılmalı.
- b) Yurtiçi seyahatten dönen çalışanların sağlık kontrolünden geçirilmeden işbaşı yapmaları engellenmeli ve çalışma süresince sağlık durumları gözlemlenmeli.

El Yıkama

El yıkama kavramı, anti-mikrobiyal etkinliği olmayan sabun ile ellerin yıkanmasını ifade etmektedir. Burada eldeki gözle görünür kir ve derideki geçici flora elemanları tamamen ortamdan uzaklaştırılmaktadır. Bu etkinliğin sağlanması için eller en az 20 saniye yıkanmalıdır.

El yıkama tekniğinde;

- El yıkama öncesinde takı ve mücevher gibi aksesuarlar çıkarılır.
- Akmakta olan su altında eller ıslatılır.
- Bilekler, avuç içi, ellerin sırt ve parmak araları ile tırnakların kenar ve uçları sabun ile köpürtülerek en az 20 saniye süreyle kuvvetlice ovuşturulur.
- Eller su altında iyice durulanır.
- Eller bileklerden başlayarak kâğıt havlu ile kurulur.
- Aynı kâğıt havlu ile musluk kapatılır.

4.8. ZEHİRLENMEYE KARŞI ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

Hijyen Ve Sanitasyonun Önemi Ve İlgili Tanımlar

Sanitasyon: Sağlık ve temizlik anlamına gelir. Günümüzde daha geniş kapsamlı olarak tanımlanmaktadır. Ortamın hastalık yapan mikroorganizmalardan arındırılması için gerekli işlemleri sağlık ve temizlik kurallarına uygun yapmaktır.

Hijyen: Sağlıklı yaşam için bedeni, çevreyi temiz tutmak ve hastalıklardan korunmak için uygulanması gereken önlemlerin tümü ve bu konulardan söz eden hekimlik dalıdır.

Temizlik yapılmış bir ortam hijyenik olmayabilir. Yapılan temizliğin hijyen açısından uygun olabilmesi için gözle görülmeyen insan sağlığına zarar veren mikroorganizmalar, kimyasal madde gibi etkenlerin de yok edilmesi gerekir.

Temizlik: Herhangi bir ortamda görülebilir kir ya da kir kalıntılarının fiziksel veya kimyasal yolla arındırılmasıdır.

Dezenfeksiyon: Hastalıklara neden olabilecek mikroorganizmaların yok edilerek ya da ortamdan uzaklaştırılarak sayılarının azaltılması işlemidir.

İş ortamında sanitasyon kuralları şunlardır:

1. Sağlığın korunması için vücut temizliği ve bakımı gerektiği şekilde, sürekli olarak yapılmalıdır.
2. Yiyecek üretimi ve servisinde çalışanların yılda bir kez akciğer filmi çekilmeli ve 3- 6 ayda bir portör kontrolü yapılmalıdır.
3. Bulaşıcı hastalığı olan kişilerin ve portörlerin yiyecek üretimi ve servisinde tedavi olmadan çalışmaları önlenmelidir.
4. Yiyeceklerde çalışanlardan kaynaklanabilecek kirlenme önlenmelidir.
5. Çalışma sırasında temiz önlük giyilmeli.
6. Saçların dökülmemesi için bone veya kep giyilmeli.
7. Hasta iken temasın yoğun olduğu işlerden kaçınma ve çalışma sırasında maske takılması.

Akçeşme İlkokulu ACİL DURUM PLANI

8. El temasını aza indirmek için gerektiği yerlerde eldiven kullanılmalı, eğer elde yara, yanık varsa üzeri bantla kapatılmalı ve mutlaka eldiven kullanılmalı.
9. El temizliğine dikkat etmeli ve her aşamada, çiğ yiyecekleri elledikten sonra, hapşırma, öksürme, ağız, saç elleme gibi davranışlardan sonra elleri hijyenik bir şekilde yıkamalı.
10. Yiyecek üretimi ve servis alanlarında yemek yeme, sakız çiğneme ve sigara içmekten kaçınmalı.
11. Çalışma tezgâhlarının üstüne oturma gibi uygunsuz davranışlardan kaçınmalı.
12. Mutfak hazırlama ve bulaşık alanlarındaki lavabo ve musluklarda kesinlikle el, yüz yıkamamalı.
13. Mutfak girişlerinde ve tuvalet çıkışlarında bulunan antiseptikli paspaslar veya havuzlarda ayakkabı temizliğini yapmalı.
14. Sağlıklı, kaliteli ve temiz yiyecekler satın alınmalıdır.
15. Yiyecekleri güvenilir yerden satın almak
16. Ambalajsız, açıkta satılan yiyecekleri almaktan kaçınmak
17. Ambalajlı alınan her yiyeceğin etiket bilgilerini okuma, üretim ve son kullanma tarihine, TSE damgasına, net ve brüt miktarına, içindekiler kısmına dikkat ederek satın almak
18. Kamu kurumu ve belediyelerin denetiminden geçmiş gıdaları satın almak gerekir.
19. Satın almada aşağıdaki kurallara dikkat edilecektir.
 - **Yumurta:** Kırık, çatlak olmamalı, taze ve dış kısmı temiz olmalı.
 - **Süt- yoğurt- peynir:** Pastörize veya sterilize olmalı.
 - **Etler:** Kontrol damgalı olmalı.
 - **Sebze ve meyveler:** Çamurlu, ezik, çürük, yıpranmış olmamalı. Patates, soğan gibi sebzeler filizlenmiş olmamalı.
 - **Kuru baklagiller ve tahıllar:** Böcek, toz, toprak içermemeli, küflü olmamalı.
 - **Yağlar:** Acımuş, rengi bozuk olmamalı.
 - **Ambalajlı gıdalar:** Ambalajı bozuk, delik, yırtık olmamalı.
 - **Konserveler:** konservelerin üzerinde bombe ve sızıntı olmamalı.
20. Satın alınan yiyecekler uygun yer, ısı ve sürelerde, temiz bir şekilde depolanmalıdır.
21. Ambalajlı gıdalar, konserveler, su oranı düşük (tahıllar, kuru baklagiller vb.) yiyecekler, 10 °C ile 15 °C arasında kuru depolarda saklanmalıdır. Çabuk bozulan besinler soğuk depolarda saklanır.
22. Depolardaki yiyeceklerin üzerleri kapalı, temiz kaplara konularak yerleştirilmelidir.
23. Yiyecekler gruplandırılarak, belli bir düzende ve üst üste gelmeyecek şekilde yerleştirilmelidir.
24. Mutfak ve servis alanlarında kedi, köpek gibi hayvanlar olamamalıdır.
25. Çalışma alanlarının ve kullanılan araçların işe başlamadan önce temizliği kontrol edilmeli, iş bitiminde temiz bırakılmalıdır.
26. Çalışma alanlarında çöp kontrolü yapılmalı, açıkta çöp bırakılmamalıdır.
27. Mutfak ve servis alanlarında belli sıklıkla haşere kontrolü yapılmalı, üremelerini engellemek için gerekli önlemler alınmalıdır.
28. Yiyecek üretimi ve servis alanlarında daima temiz su kullanılmalıdır.

Besinlerin Hazırlama İlkeleri

Hazırlamada uyulması gereken ilkeler:

1. Besinlerin mikroorganizmalarla kirlenmesi, genellikle hazırlama aşamasında olmaktadır. Kirlenmeyi önlemek için hazırlama sırasındaki işlemler yapılırken hijyen kurallarına dikkat edilmeli ve temiz ortamlar sağlanmalıdır.
2. Tüm hazırlama aşamalarında, hazırlamada görevli kişilerin kişisel hijyeni sağlanmalıdır.
3. Hazırlamada kullanılan tüm araç- gereçlerin özellikle et tahtaları, kıyma makinesi evyelerin ve yüzeylerin temizlik ve hijyeni sağlanmalıdır.

Akçeşme İlkokulu ACİL DURUM PLANI

4. Çiğ yenecek sebze ve meyveler, pişirilecek sebzeler, kuru meyveler, temizlenmiş ve pişmeye hazır tavuk, balık, parça etler ve yumurta iyice yıkanmalıdır.
5. Besinlerin temizliğinde deterjan, çamaşır suyu vb. temizlik maddeleri kesinlikle kullanılmamalıdır.
6. Sebze ve meyveler toz, topraktan arındırmak için bir süre su dolu küvetlerde bekletildikten sonra bol, ılık suda birkaç kez yıkanmalıdır. Daha sonra sebze dezenfektan maddesi katılmış su (5 litreye 1 tablet) içinde 5 dakika bekletilmelidir. Eğer dezenfektan madde kullanılmıyor ise tuzlu veya sirkeli suda 20 dakika bekletilir. Tuz 1lt. suya bir yemek kaşığı, sirke 1lt. suya yarım çay bardağı olarak katılır. Dezenfekte edilen sebze ve meyveler durulama işlemi yapılmadan, süzülür.
7. Çapraz bulaşmayı (çiğ besinlerdeki hastalık yapıcı mikroorganizmaların kirli araç ve gereçlerle pişmiş yiyeceklere bulaşması) önlemek için çiğ ve pişmiş besinler ayrı tezgâh ve bölümlerde hazırlanmalıdır.
8. Et, balık, tavuk ile sebzeler için ayrı mekân, tezgâh, tahta ve bıçaklar kullanılmalıdır. Karışıklığı önlemek için her bölümde kullanılan araçlar ve tezgâhların renkli kodlama sistemi ile birbirinden ayırt edilmesi sağlanmalıdır. Kodlama araç- gereçlerin ve tezgâhların üzerine yapıştırılmış renkli levhalarla olabileceği gibi araçların farklı renklerden oluşması ile sağlanabilir. Renkli kodlama aşağıdaki örnek gibi olabilir.
 - **Kırmızı** renkli araçlar: **Çiğ et ve tavuk eti**
 - **Yeşil** renkli araçlar: **Meyve ve sebzeler**
 - **Mavi** renkli araçlar: **Çiğ balık**
 - **Kahverengi** araçlar: **Pişmiş etler**
 - **Beyaz** renkli araçlar: **Süt ve ürünleri**
9. Hazırlanan besinler hemen işleme sokulmalı, eğer işlenmeyecekse 5 °C'nin altındaki ısılarda bekletilmelidir.
10. Dondurulmuş besinler kullanılıyorsa çözdürme işlemi 4- 7 °C de soğuk depolarda veya mikrodalga fırınlarda yapılmalı, çözülmüş besinler bekletilmeden kullanılmalıdır. Kesinlikle çözünen besinler yeniden dondurulmamalıdır.
11. Konserveler kutuları açılmadan önce üstleri yıkanmalıdır. Bombe yapmış, açıldığında olağan dışı köpüklenme ve kokusu olan konserveler kullanılmamalıdır.
12. Herhangi bir nedenle yerle temas etmiş yiyeceklerle derhal atılmalıdır.
13. Pişmiş yiyecekleri hazırlarken eldiven kullanılmalıdır.

Piştirilmede uyulması gereken ilkeler:

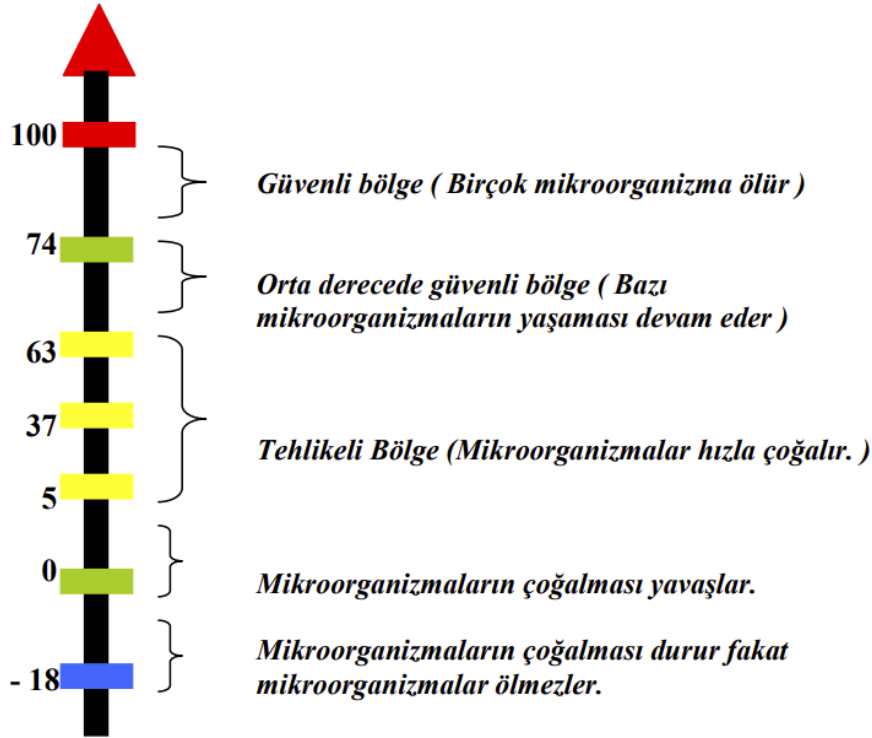
1. Yiyecekler iyi pişirilmeli ve ızgara, yağda pişirilen yiyeceklerde iç malzemeleri iyi pişirilmeli, pişme işlemi sırasında özellikle ızgara, yağda kızartılan yiyeceklerde iç ısı 74 °C 'yi bulmalıdır.
2. Yiyeceklerin iç ısını ölçmek için et ve yemek termometreleri kullanılmalıdır.
3. Daha önce pişirilmiş bir yiyecek ısıtılacaksa, iç ısının 74 °C ye ulaşması için ısıtmada kullanılan aracın ısı en az 82 °C olmalıdır.
4. Donmuş yiyecekler, donmuş haldeyken pişme süresi üçte bir oranında artırılarak pişirilmelidir.
5. Pişme sırasında tat bakmak için kullanılan çatal, kaşık gibi araçlar yıkanmadan tekrar kullanılmamalıdır.
6. Çiğ Besinleri Pişmiş Yiyeceklerden Uzak Tutun!

Soğutmada uyulması gereken ilkeler:

1. Pişmiş yiyecekler tehlikeli ısı noktalarında asla 2 saatten fazla bekletilmemelidir. (Aşağıdaki şekli inceleyiniz)
2. Pişmiş yiyecekler sıcak servis edilecekse sıcak tutma ve ısıtma derecesi 60-74 °C arasında, soğuk servise çıkacaksa soğuk tutma derecesi 5 °C nin altında olmalıdır.
3. Soğuk servis edilecek veya daha sonra kullanılmak üzere depolanacak sıcak yemeklerin 30 dakika içinde 10 °C ye kadar soğutulması ve bekletilmeden soğuk depolara yerleştirilmesi gerekir. Yemekleri hızlı soğutmada çeşitli yöntemler kullanılır.
4. Soğutma derinliği az olan kaplarda ve küçük kaplarda yapılabilir.

Akçeşme İlkokulu ACİL DURUM PLANI

5. Soğutma ve bekletme sırasında yiyecekler ağız kapalı kaplarda tutulmalıdır.
6. Sıcak tutulacak yemekler için benmari kullanımından önce ısıtılmalı ve yüksek sıcaklıkta (85- 90 °C) çalıştırılmalıdır. Benmarilerde bekletilen yiyeceğin ısısı 60 °C yi geçmemesi gerekir.

Servise Hazırlama ve Serviste Uyulması Gereken İlkeler:

1. Pişmiş yiyeceklerin hazırlanması ve servisi sırasında çıplak elle hiçbir besine dokunulmamalı, maşa ve eldiven kullanılmalıdır. Eldivenlerin delinmesi, yırtılması durumunda yenisi ile değiştirilmelidir.
2. Servis sırasında yiyeceklerle temas eden tüm araçlar ve yüzeylerin temizliği kontrol edilmelidir.
3. Yemekler sıcaklık ilkesine uygun servis edilmelidir.
4. Kuver açarken, kuver araçlarını ve dolu yemek tabaklarını taşıırken ağıza, yiyeceğe ve içeceğe temas eden yüzeylere dokunmaktan kaçınılmalıdır.
5. Kuver takımları temiz bir peçete içinde, tepside veya servis tabağı ile taşınmalıdır. Bardaklar, fincanlar kulplarından veya tabanlarından, çatal, kaşık vb. saplarından, tabaklar başparmak tabak içine girmeyecek şekilde tutulmalıdır.
6. Yere düşen hiçbir malzeme tekrar servis masasına konulmamalıdır.
7. Yiyecek ve içecek servisi yaparken hapşırma, öksürme ve konuşmaktan kaçınılmalıdır.
8. Konuk tabağından artan yemekler, içecekler, başka bir kişiye servis edilmemelidir.
9. Yemekleri sıcak tutmak amacı ile kullanılan reşoların, elektrikli ısıtıcıların ısı kontrolü yapılmalı, uzun süre içinde kalan yiyecekler servis edilmemelidir. (65 °C de en fazla 3 saat tutulmalı)
10. Salata barlarda özellikle sıcak havalarda bazı soslar kolay bozulacağından soğutma sisteminin çalıştırılmasına dikkat edilmelidir. Isı servis süresince 10 °C nin altında olmalıdır.
11. Soğuk tezgâh ve salata bar olmayan yerlerde yiyecekler servise en erken yarım saat önce çıkarılmalıdır.
12. Servis alanında beklemede olan tüm yiyeceklerin üzeri daima örtülü olmalıdır.
13. Servant ve servis arabalarında yiyecekler fazla bekletilmeden servis edilmelidir.
14. Menajlar (tuzluk, biberlik, sirkelik vb.) yağlandığında veya lekeliğinde hemen değiştirilmelidir.

Depolamada uyulması gereken ilkeler:

1. Isı takibi için termometre bulunmalı.

2. Bütün bölümler birbirinden ayrı olmalı.
3. Temizlik malzemesi ve deterjanlar ayrı bölümde saklanmalı.
4. Depolarda nem, yosunlanma, koku, toz olmamalı.
5. Etler kancalara asılı şekilde saklanmalı.
6. Bütün bölümlerde “ilk giren ilk çıkar” ilkesine uyulmalı.
7. Bütün gıdalar belli zamanlarda elden geçirilmeli.
8. Tüm bölümlerdeki raflar paslanmaz çelikten ve kolay temizlenebilir şekilde yapılmalı.

4.9. SABOTAJA KARŞI ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

Sabotajlara karşı çevre güvenliği

- a) Kurumun etrafına tel örgü, parmaklık veya duvar çekilmesi,
- b) İç ve dış çevrenin aydınlatılması,
- c) Bekçi, nöbetçi veya devriye bulundurulması,
- d) Özel yetiştirilmiş köpekler kullanılması,
- e) Elektronik veya uygun görülecek diğer alarm sistemlerinin kullanılması,
- f) Nöbetçi kulübe veya kulelerinin yapılması,
- g) Telli-Telsiz muhabere sistemi kurulması,
- h) Gereken yerlere ikaz levhalarının konulması,
- i) Giriş-çıkış kapılarının sınırlandırılması ve bu kapıların kontrol altında bulundurulması,
- j) Malzeme yükleme ve boşaltmalarında ve özellikle sabotaja elverişli olmaları nedeniyle parlayıcı, patlayıcı, yanıcı ve yakıcı madde nakliyatında özel tedbirler alınması,
- k) Yangınlara karşı ikaz, ihbar ve söndürme sisteminin kurulması,
- l) Zeminde ve düşük seviyede olan veya dışarıdan tesisin içine bir sabotaj maddesi atma imkanı veren pencerelerin; panjur, demir parmaklık veya kalın kafes tellerle kapatılması ve içeriden çengellenmesi,

Ziyaretçiler İle İlgili Olarak Alınacak Tedbirler

- a) Kurumda, elektrik, su, havagazı ve kalorifer onarımı, badana vb. gibi amaçlarla gelen yabancıların tamir takımlarını taşıdıkları çanta ve torbalarıyla araç-gereçleri giriş sırasında kontrol edilir. Onarım süresince gerekli kontroller için yanına bir refakatçi personel verilir. **Bu gibi personele işin bitimi tarihine kadar geçerli olmak üzere geçici giriş kartları verilir ve işin bitiminde geri alınır**
- b) Gerek ziyaretçi olarak ve gerekse görev veya iş takibi için gelen kişiler, bir deftere kaydedilmek suretiyle ve ziyaret için gelenlere ziyaretçi kartı, görevle veya iş takibi için gelenlere ise geçici giriş kartı verilerek kurum ve kuruluş içerisine girmelerine izin verilir. **Bu kartların şekilleri zaman zaman veya gerekli görüldükçe değiştirilir.**
- c) Ziyaret, görev ve iş takibi için gelenlerin kaydedildiği defterler, en az iki yıl süre ile muhafaza edilir.
- d) Kuruma dışarıdan gelen yabancıların ilgisiz yerlere girmelerini önlemek üzere gerekli tedbirler alınır. Bu amaçla ayrıca hassas mahallere GİZLİDİR veya GİRİLMEZ gibi levhalar konulur.
- e) Durumundan şüphe edilen kişiler, Koruma ve Güvenlik Amirleri tarafından yetkili ve sorumlu amire bildirilir ve durum hakkında mahalli genel kolluk kuvvetlerine bilgi verilir

Personel İle İlgili Tedbirler

- a) Çalışan bütün personele daimi giriş kartları verilir. Bu kartlar çalışma sırasında personel üzerinde devamlı olarak takılı bulundurulur.
- b) **Her personel ile gizlilik sözleşmesi yapılır. Görev tanımı yapılır.**

Eğitim ve Bilinçlendirme

- Yapılacak eğitim, konferans, film gösterisi ve tatbikatlarla personelin, sabotajlara karşı korunma konularında bilinçlendirilmesi,

4.10. İŞ KAZALARINA KARŞI ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

4.10.1. Yüksekten Düşme

1. Çalışma yapılacak alanın yüksekliği tabandan itibaren iki metreden daha fazla olan düşme veya kayma tehlikesi bulunan bütün (kuyu, galeri vb. derinliği olan) yerlerde çalışanlar, paraşüt tipi emniyet kemeri kullanmalıdır.
2. Yüksek her türlü platformların kenarlarına düşmeyi önleyecek uygun korkuluklar yapılmalıdır.
3. Koşulları elverişli olmayan yerlerde döşeme kenarlarına korkuluğu olan iskeleler yapılmalıdır.
4. Düşme ihtimali olan kenarlara uyarı niteliğinde güvenlik bandı veya şerit sarılmalıdır.
5. İskele üzerinde yapılan çalışmalar için köprü görevi görecek geçitler, en az 60 cm genişlikte ve korkuluklu olmalıdır.
6. Çelik borulu iskeleler, farklı yönlere sallanmayacak şekilde yeterli sayıda çapraz borularla desteklenmelidir.
7. İskelede kullanılan bütün malzemeler ve yeterli sağlamlıkta olmalıdır.
8. Boru veya madeni iskeleler statik, elektriğe karşı uygun şekilde topraklama yapılmalıdır. Aksi halde çalışma yapılmamalıdır.
9. Hareketli veya sabit çalışma yerleri; taşıyabileceği maksimum ağırlığa, hava muhalefetine, dış etkilere karşı yeterli sağlamlık ve dayanıklılıkta olmalıdır. Sabitleme yerlerinin sağlam bir şekilde olması sağlanmalıdır.
10. Yüksekten düşmeleri önlemek amacıyla, yeterli yükseklikte sağlam korkuluklarla veya aynı korumayı sağlayabilen başka yöntemler uygulanmalıdır.
11. Korkuluklarda en az bir tırabzan, orta seviyesinde bir ara korkuluk ve tabanında eteklik bulunacaktır.
12. Yüksekte çalışmalar ancak uygun ekipmanlarla veya korkuluklar, platformlar, güvenlik ağları gibi toplu koruma araçları kullanılarak yapılmalıdır. Toplu koruma önlemlerinin uygulanmasının mümkün olmadığı hallerde, çalışma yerine ulaşılması için uygun araçlar sağlanmalı (sepetli iş makineleri, seyyar çalışma platformları vb.) çalışılan yerde gerekli kişisel koruyucu donanımlar (baret, paraşüt tipi emniyet kemeri vb.) ve ilave güvenlik yöntemleri kullanılmalıdır.
13. Çalışma platformları, geçitler ve iskele platformları, kişileri düşmekten ve düşen cisimlerden koruyacak şekilde yapılmalı, boyutlandırılmalı, kullanılmalı ve uygun biçimde muhafaza edilmelidir.
14. Merdivenler yeterli sağlamlıkta olacak ve uygun şekilde bakım ve muhafazası sağlanmalıdır.
15. Seyyar iskelelerin kendiliğinden hareket etmemesi için gerekli önlemler alınmalıdır.
16. Bütün kaldırma araçları ile (insan taşıyan sepetli iş makineleri, yükseklikli çalışma platformları vb.) bağlantıları, sabitleme ve destekleme elemanları da dahil bütün yardımcı kısımları; kullanım amacına uygun ve yeterli sağlamlıkta tasarlanmış ve imal edilmiş olmalıdır. Doğru şekilde kurularak her zaman iyi çalışabilir durumda olmaları sağlanacak ayrıca ilgili yasal düzenlemelere göre, periyodik kontrol ve testleri bu konularda eğitilmiş veya ehil kişilerce yapılmalı, yine eğitim almış ehil kişilerce kullanılmalıdır.
17. Tüm kaldırma ekipman ve aksesuarları belirlenen amacı dışında kullanılmamalıdır.
18. İşçilerin çatı üzerinde veya kenarında veya kırılabilir malzemeden yapılmış herhangi bir yüzey üzerinde çalışmak zorunda olması durumunda; yürümelerini veya yere düşmelerini önleyecek gerekli önlemler alınmalıdır.
19. Çatı eğimlerinin 45 dereceden fazla olduğu durumlarda, çatı, kaymayı önleyici bir destek sistemi olmaksızın çalışma yapılmamalıdır.
20. İskele çalışanlarının emniyetli çalışma sistemleri olmalıdır, el aletleri vb. malzemelerini bel tip çantalarda düşmeyecek şekilde muhafaza etmeleri sağlanmalıdır.
21. Yükseltmeli çalışma platformu – ters dönme ihtimaline karşı ya da bir kaçış cihazı yoluyla tahliye edilmesi gerektiği durumlarda yükseltmeli çalışma platformunda bir tüm vücut koşumu (çalışan işçiyi ikinci bir emniyet halatıyla bağlayan güvenlik ekipmanı) ve düşüş kesme ekipmanı(işçi platformdan

- düştüğü zaman işçinin yere çarpmasını engelleyen ekipman) giyilmelidir. Makas kaldıraçlı yükseltmeli platform tiplerinde düşüş kesme sistemi gerekli değildir.
22. Hafif-çalışma asma platform (sallanır platform) – her bir vinçte bir tel halatla asılı tutulan sallanır platformda çalışmakta olan herkes, ankraja bağlanmış bağımsız bir emniyet halatına bağlı birer emniyet koşumu ve çima halatı giymelidir.
 23. Eğitimsiz personel asla enerji hatlarının yukarısında çalışmamalı ya da aşağı sallanabilecek, düşebilecek ya da akım taşıyan enerji hatları ile temas edebilecek dalları kesmemelidir.
 24. Üzerinde akım taşıyan elektrik kablolarının yakınlarında yüksek ağaca çıkmak için asla metal el merdivenleri kullanılmamalıdır.
 25. El merdivenin düzgün ve yatay bir alana, alt kısmı ile duvar arasındaki mesafe dikey boyunun yaklaşık ¼'ü olacak şekilde yerleştirilmiş olmalıdır.
 26. El merdivenleri alana girmek ya da alandan çıkmak amacıyla kullanılmalı ve platform olarak kullanılmamalıdır.
 27. Düşmelere karşı kullanılan donanımları tam ve eksiksiz olarak bilinmeli ve uygun zamanda uygun ekipman kullanılmalıdır.
 28. Koruyucu baret yüksekte çalışırken mutlaka giyilmelidir.
 29. Kaymayı önleyici ve delinmeye dayanıklı (S1P veya S3 tipi orta taban çelikli) ayakkabılar çalışma alanlarında mutlaka giyilmelidir.
 30. Emniyet kemerleri yüksekte çalışmalarda mutlaka giyilmelidir. Emniyet kemerleri ilgili amir veya sorumlular tarafından kontrol edilmelidir.
 31. Emniyet kemerlerinin yeterli olmadığı durumlarda ek güvenlik halatlarına ihtiyaç vardır.

4.10.2. Elektrik Akımına Kapılma

1. İşe uygun Elektrikli el aleti kullanılmalı
2. Kullanılan Elektrikli el aletin riskleri hakkında bilgiye sahip olunmalıdır. Gerekliyse usta veya teknisyenlerden bu konuda yardım istenmelidir.
3. Kordonu yıpranmış el aleti veya zedelenmiş uzatma kordonu kullanılmamalıdır.
4. Elektrikli el aletleri kullanılırken, vücut konumu güvenli ve sabit olmalıdır.
5. Elektrikli el aletleri üzerinde belirtilen limitlerin dışındaki gerilim ve basınca maruz bırakılmamalıdır.
6. Tehlikeli işaretinin olduğu yerlerde özel bir neden olmaksızın yaklaşılmamalı ve dokunulmamalıdır.
7. Elektrik kabloları yağdan, sıcaktan ve parçalanmasına neden olabilecek yüzeylerden ve kimyasal maddelerden korunmalıdır.
8. Elektrik kablosu geçit yerlerinde ve ayak altlarında bırakılmamalıdır.
9. Elektrikli el aletin akımını kesmek için prizden tutarak çekmeli, kabloya asılmamalıdır.
10. Hasarlı ve ek yapılmış kablolar değiştirilmelidir ve asla kullanımına izin verilmemelidir.
11. Tüm elektrikli aletlerin bakımı yapılmalı, bozuk olanlar kullanılmamalı ve değiştirilmelidir.
12. Nemli, iletken, patlama ve yangın riski bulunan ortamlarda şarjlı el aletleri kullanılmalıdır.
13. İş bitiminde ekipman ve kablolar doğru şekilde toplanarak yerine kaldırılmalı, ortada bırakılmamalıdır.
14. Elektrikli cihazları kullanırken ellerin kuru olmasına dikkat edilmelidir.
15. El aletleri ile şaka yapılmamalı, başkalarına dokundurulmamalıdır.
16. Elektrikli ekipmanlara asla yetkisi olmayanlar müdahale etmemelidir.
17. Elektrik arızası olan yerlerde mutlaka güvenlik şeridi ve diğer ilgili uyarı ve ikaz levhaları gerekirse kilitleme sistemleri uygun biçimde uygulanmalıdır.
18. Elektrikçiler işe başlamadan koruyucu ekipmanlarını kontrol etmelidir.
19. Elektrikçiler müdahale yapacakları tüm faaliyet alanlarında öncelikli olarak ilgili bölümün yöneticisine bilgi vermelidir.

4.10.3. Diğer Travmatik Yaralanmalar

İş Güvenliği Genel Talimatları

1. İşyerinde yapılan iş sağlığı ve güvenliği eğitim toplantılarına katılmız ve bu hususta alınmış bulunan tüm tedbirlere tam olarak uyunuz,
2. İşyeri ilan tahtası veya panosuna, işyerinin muhtelif kısımlarına asılmış bulunan ve asılacak olan iş sağlığı ve iş güvenliği kurallarını okuyunuz ve bu kurallara tam olarak uyunuz,
3. Sağlık probleminizi işe başlamadan önce amirinize veya işyeri hekiminize mutlaka bildirin.
4. İşyerine dinlenmiş ve zinde olarak geliniz.
5. Kesinlikle alkollü içki veya uyuşturucu ilaçlar olarak, bunların etkisi altında işyerine gelmeyin.
6. İşyeri amirlerinizin talimatı olmadan herhangi bir makinenin çalıştırma düğmesine basmayın!
7. Çalıştırma düğmelerine asılı "ARIZA VAR, ÇALIŞMA VAR, ÇALIŞTIRMAYIN" gibi ikaz levhalarını şayet kendiniz asmadıysanız kesinlikle yerinden almayın ve bu levhaların asılı olduğu çalıştırma düğmelerine dokunmayın!
8. Uyarı levhalarının yerlerini, sorumluların haberi olmadan değiştirmeyin
9. Diğer işçileri kazaya uğratmayacak şekilde çalışın.
10. İşyerinde bedeni şaka yapmayın!
11. İşyerinde görmüş olduğunuz ve tehlikeli olabilecek bütün durumları sorumlulara iletin, İkaz levhası, korkuluk, koruyucu veya merdiven gerektiren yerleri vakit geçirmeden yetkililere bildirin.
12. Herhangi bir durumda iş güvenliği önleminin yetersiz olduğunu fark ettiğinizde işi bırakıp önce önlem alın. Önlem alamıyorsanız derhal yetkilisine bildirin.
13. Önlem alınmadan çalışmaya başlamayın ve çalışanları uyarın!
14. İş güvenliğini tehlikeye düşürecek eksik malzeme ile kesinlikle çalışmayın.
15. İş makineleri ve vinçlerin çalışma sahası altında veya yakınında durmayın.
16. Zemini, çapraz bağlantıları, tijleri, platformları ve topukluklarından biri uygunsuz veya eksik olan iskelede çalışmayın!
17. Size verilen işiniz ile ilgili kişisel koruyucuları (baret, iş ayakkabısı, koruyucu gözlük, eldiven, iş elbisesi, emniyet kemeri vb.) talimatlara uygun olarak devamlı kullanın. Bu malzemelerin kırılması, kaybolması, eskimesi vb. durumlarda sorumlusundan yenisini isteyin. Bu koruyucuları almadan işbaşı yapmayın.
18. Bu işyerinde tüm tedbirlere rağmen yukarıdan üzerinize cisim düşebilir, bu nedenle her zaman baret takın!
19. Bu işyerinde her zaman çelik burunlu ve çelik tabanlı ayakkabı giyin!
20. Çekiç, matkap. Taşlama, sökme gibi işlerde, yüzüne, gözüne parça veya çapak fırlayabilir. Bu işleri yaparken kesinlikle iş gözlüğü kullanın!
21. Döner makinelerin (Taşlama, testere vb.) muhafazalarını kesinlikle sökmeyin, sökülü ise öncelikle taktırın!
22. Düşme ve kayma tehlikesi olan ve 1,5 metreden daha yüksek kısımlarda çalışırken muhakkak suretle güvenlik kemerini kuşanın ve karabinasını sağlam bir ankraj noktasına ya da yaşam hattına takın.
23. Sivri uçları veya keskin kenarları bulunan malzeme ve artıkları, gelişi güzel şekilde ortalıkta bulundurmayın, böyle malzemeleri ortadan kaldırın.
24. Malzeme veya iş ekipmanlarınızı kazaya sebep olacak veya çalışanları tehlikeli durumlara düşürecek şekilde gelişi güzel istif etmeyin
25. Sabit merdiven ve sahanlıkların boşluk taraflarına metal ya da ahşaptan, sağlam şekilde korkuluk yapın. Bu korkulukları, esas korkuluk yapıncaya kadar sökmeyin.
26. Tüm geçitler, ayağın girebileceği tüm boşluklar ve sivri alanlar sağlamca kapatılmalı veya çevresine en az 125 kg yüke dayanıklı bariyer yapılmalıdır.
27. İnşaatin kenarında, boşluk veya delikler civarında korkuluk veya kapak yok ise herhangi bir nedenle gezmeyin, orada bulunmayın.
28. Önünüzü ve bastığınız yeri görebilecek şekilde yürüyün.
29. Malzeme taşırken hareket yönünü görme imkânınız yoksa mutlaka bir kılavuzunuz olmalıdır.
30. Girilmesi yasak olan yerlere girmeyin.
31. Kuvvetli rüzgârda ve yağmurlu havalarda, açık alanlarda ve iskelede çalışmayın
32. İşyerinden izinsiz ayrılmayın.
33. İşyerinde izinsiz misafir kabul etmeyin, dışarıdan gelen kişileri sizin gibi önlem almadıkça işyeri sahasına almayın.

34. Meydana gelecek ramak kala olayları ve iş kazalarını ilgili ve sorumlularına derhal haber verin.

4.10.4. Zehirli-Boğucu Gaz Veya Dumana Maruz Kalma

Kapalı Ortam Özellikleri

- Tamamen veya kısmen kapatılmış sınırlı bir hacmi vardır.
- İçerisinde sınırlı miktarda hava mevcuttur.
- Esas olarak çalışma yeri olarak tasarılanmamıştır.
- Giriş ve çıkışı kısıtlı hale getirilmiştir.
- Potansiyel olarak tehlikeli veya zararlı seviyede gaz, toz, buhar veya duman ihtiva eder.
- Emniyetli seviyede oksijene sahip değildir. (boğucu ve zehirli Hava)

Aşağıdaki ortamlar, kapatılmış boşluklar (confined space) olarak nitelendirilir:

- Depolama tankları
- Tankerler
- Kazanlar
- Basınçlı kaplar
- Silolar ve diğer kompartmanlı tanklar
- Derin çukur ve oyuk gibi üzeri açık boşluklar
- Borular
- Kanalizasyon tesisleri
- Kuyular
- Kanallar ve benzeri yapılar
- Küçük bir ambar vasıtasıyla girilen gemi bordası boşlukları
- Kargo tankları
- Petrol tankları
- Atık Tankları
- Faydasız ve terkedilmiş boşluklar

Tozlu Hava

Toz deyimi, hava içerisinde dağılma veya yayılma özelliği gösteren, 0.5-150 mikron büyüklüğündeki katı parçacıkları ifade eder. Tozlu hava ise, içerisinde belli konsantrasyonda toz ihtiva eden havayı belirtir. Tozlu havanın etkisi iki türlü olmaktadır. Bunlar, kısmen sağlığa zararlı ve kısmen de patlayıcıdır. (Kömür tozu, her iki özelliğe de sahiptir.)

Kapalı ortamlarda rastlanabilecek boğucu gazlar genel olarak iki sınıfta incelenebilir. Bunlar:

Basit boğucu gazlar:

Karbondioksit (CO₂), Metan (CH₄), Etan (C₂H₆), Propan (C₃H₈), Bütan (C₄H₁₀), Hidrojen (H₂), Azot (N₂)

Kimyasal boğucu gazlar:

Karbonmonoksit (CO), Hidrojen sülfür (H₂S), Hidrojen siyanür (HCN), vb.

Kapalı Alanlarda Çalışmalarda Alınacak Genel Korunma Önlemleri

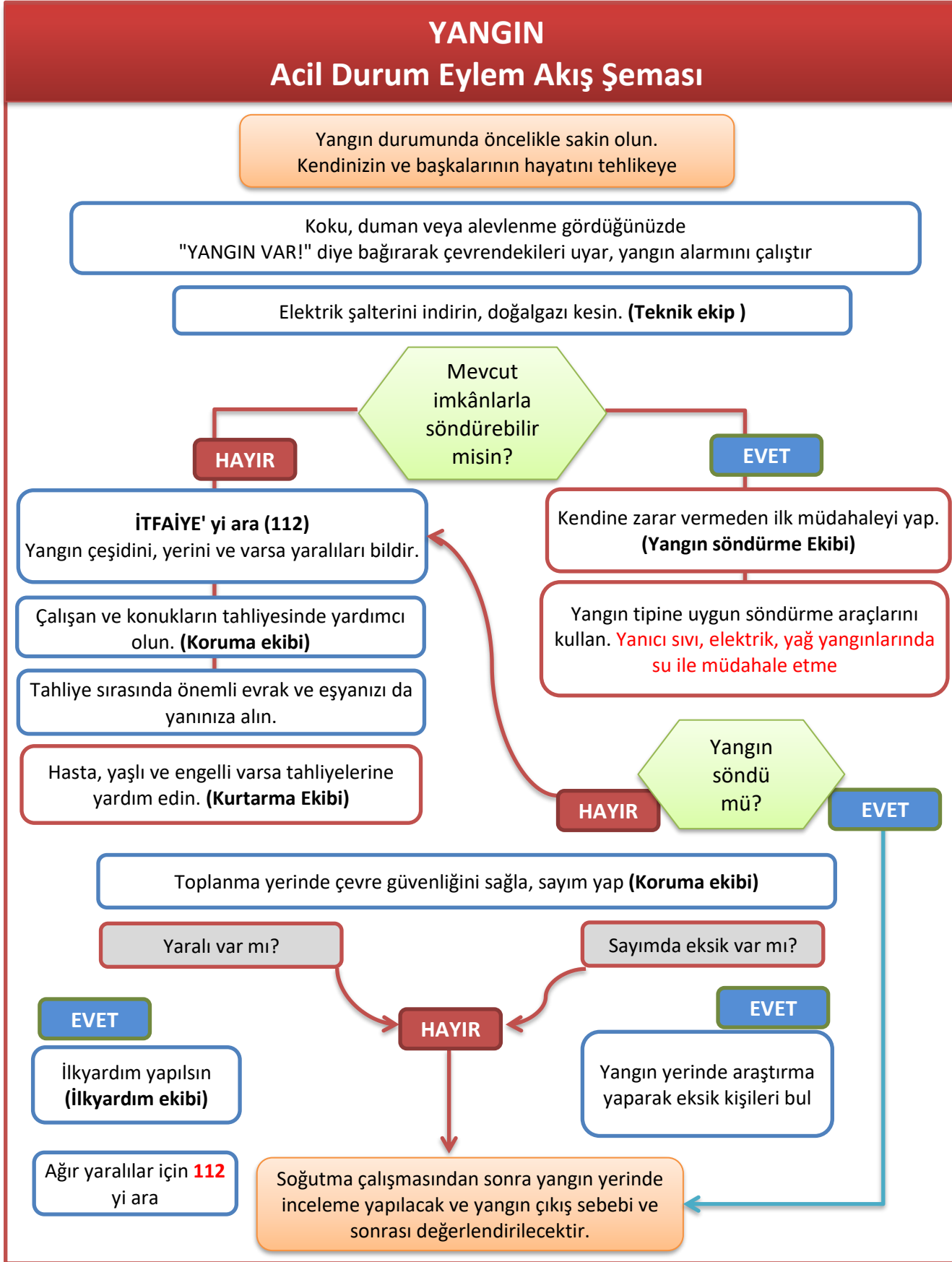
- Kapalı alanlarda asla yalnız çalışılmamalı, mutlaka ikinci kişiler kapalı alan dışında yardımcı olarak bulunmalıdır.

- Kuyu veya diğer yeraltı tesislerinde yapılacak bakım ve onarım işlerinde zararlı, zehirleyici, boğucu veya parlayıcı gaz veya sıvıların tehlikeli bir şekilde birikebileceği göz önünde bulundurularak gerekli ve yeterli güvenlik önlemleri alınmalıdır. Bu gibi yerlerde, **çalışmaya başlamadan önce ortam ölçümü yapılmalı**, tecrübeli ve usta işçiler çalıştırılmalı, bunlara uygun kişisel koruyucu donanım verilmeli ve tecrübeli bir veya birden fazla gözlemci görevlendirilmelidir.
- Tehlikeli maddelerin taşındığı boru ve kanalların onarım işleriyle görevlendirilen işçilere, taşınan maddelerin özelliklerine uygun kişisel korunma donanımları verilmelidir.
- Kuyu ve lağım çukurları gibi derin yerlerde çalıştırılacak işçilere güvenlik kemeri ve sinyal ipleri gibi uygun koruyucu donanım verilmelidir. Gerekli durumlarda, bu gibi çalışma yerlerine temiz hava sağlanmalıdır.
- Ortamda oksijenin olmama ihtimali yüksek olduğu için **temiz hava beslemeli maskeler** kullanılmalıdır. Bu maskelere temiz hava sağlama işlemi dalgıçlarda olduğu gibi tüple veya temiz hava pompasından (hava geçiş ayarı bulunan) sağlanmalıdır.
- **Yeraltı işlerinde, delme ve kazma sırasında** çalışanların sağlığını koruyacak ve güvenliğini sağlayacak yeterli ve uygun havalandırma tesisatı yapılmalıdır.
- Çalışanlar; pis su, gaz ve dumanların bulunduğu depolara ancak deponun iyice havalandırılıp temizlendiğine emin olunduktan sonra sokulmalı ve çalıştığı süre boyunca depo havası denetim altında bulundurulmalıdır.
- Tehlikeli gaz, buhar veya sislerin meydana gelebileceği tank veya depolar içinde yapılacak bakım ve onarım işlerinde, işçilere maskeler, solunum cihazları ile emniyet kemeri gibi uygun kişisel korunma donanımı verilerek ve iş süresince tank veya depo ağzında bir gözlemci bulundurulmalıdır.
- Onarılacak depo veya tanklar, başka depo veya tanklarla bağlantılı olduğunda, bağlantı borularının vanaları güvenli bir şekilde kapatılmalı veya bu borular sökülerek bağlantı ağzları, kör tapa veya kapaklarla kapatılmalıdır.
- Yeraltı işlerinde, delme ve kazma sırasında çalışanların sağlığını koruyacak ve güvenliğini sağlayacak yeterli ve uygun havalandırma tesisatı yapılmalıdır.
- Kazı sırasında, zehirli ve boğucu gaz bulunduğu anlaşıldığı hallerde, çalışanlar derhal oradan uzaklaştırılmalı, gaz çıkışı önlenmeli ve biriken gaz boşaltılmadıkça kazı işlerine başlanılmamalıdır.
- Kaya kazılmasını gerektiren yer altı işlerinde, sulu delici makineler kullanılmalı veya tozların çalışanların sağlığına zarar vermemesi için gerekli diğer önlemler alınmalıdır.
- **Patlayıcı maddelerin kullanıldığı veya serbest silisin bulunduğu yerlerde, kazı toprağı ıslatılmalıdır.**

4.10.5. Diğer Sebeplerle Kalp Krizi, Koma, Şok

5. MÜDAHALE YÖNTEMLERİ

5.1. YANGIN

Yangın Durumunda Yapılması Gerekenler

1. Çevrenizde çalışan işçileri, yangın durumunda derhal uyarın,

Akçeşme İlkokulu

ACİL DURUM PLANI

2. Yangını işyeri yönetimine ve 112 nolu telefondan İtfaiyeye haber verin,
3. Acil durum ikaz sistemine basın veya basılmasını sağlayın,
4. Kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan, yangına en yakın yangın söndürücülerle ilk müdahaleyi yapın,
5. Elektrik yangınlarında kesinlikle su kullanmayın,
6. Yangın noktasına gelen işyeri yangın söndürme ekibine olay ile ilgili (yangının nedeni, türü vb.) bilgi verin ve ekip üyesi değilseniz olay yerinden uzaklaşın,
7. Tahliye emri verilmesi durumunda, yangın söndürme ekibinde görevli değilseniz derhal “ACİL TOPLANMA BÖLGESİNE” gidin,
8. Kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan kıymetli dosya, evrak ile parlayıcı, patlayıcı maddeleri uzaklaştırın,
9. “Acil toplanma bölgesi”ne giderken panik yapmayın, telaşa kapılmayın, tahliye için ayrılmış yolları kullanın,
10. İşyeri veya acil durum yönetimince verilecek işe dönün emrine kadar çalışmayın.

Söndürme Maddelerinin Yangın Türlerine Göre Kullanım Şeması

SÖNDÜRME MADDESİ	YANGIN SINIFLARI				1000 V'a kadar Elektrik	Yüksek Gerilim Yangınları
	A	B	C	D		
Su	X					
Köpük	X	X				
ABC Tozu	X	X	X		X	
BC Tozu		X	X		X	X
CO ₂		X	X		X	X
Halon ve Alternatifleri		X	X		X	X
D Tozu				X		

Yangın tüpünü kullanma talimatı:

Yangına rüzgârı arkanıza alacak şekilde yaklaşın!

Birden fazla yangın söndürücüyü sırayla değil, **aynı anda birlikte kullanın**

Yangını önden arkaya, aşağıdan yukarıya doğru söndürün!

Yeniden alevlenmeye dikkat edin. Kor atıklarını su ile tamamen söndürün. Tamamen söndüğüne emin olmadan yangın yerinden ayrılmayın.

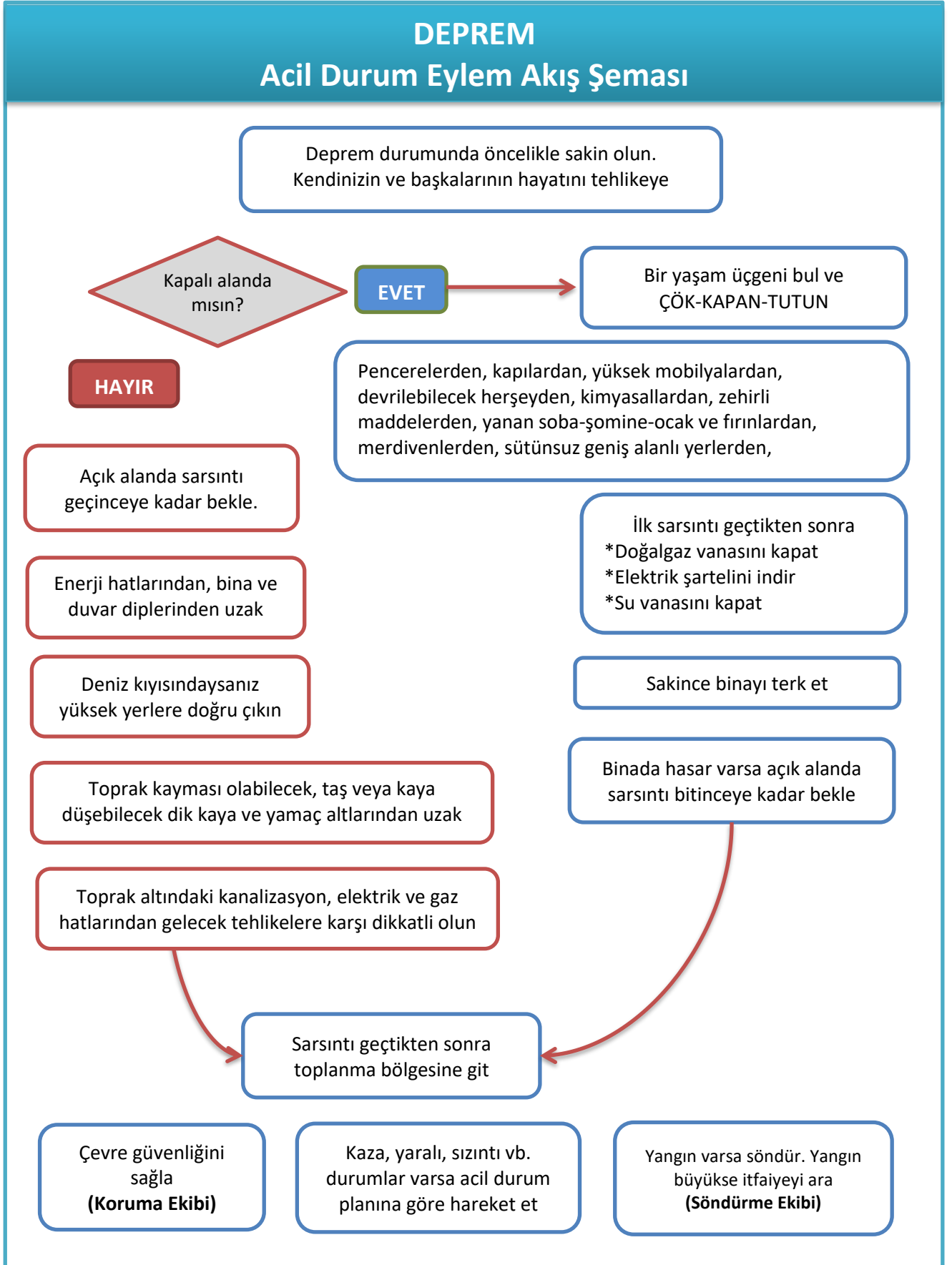
Ancak, yakıtı akan ve damlayan yangınlarda yukarıdan aşağıya doğru müdahale edin!

Kullanılan yangın söndürücüleri, başkasının dolu sanıp kullanmaması için yatay olacak şekilde yerde bırakın.

5.2. DEPREM

5.2.1. Deprem Anında Yapılması Gerekenler

5.2.1.1. DEPREM ANINDA BİNA İÇERİSİNDEYSENİZ;

- Kesinlikle panik yapılmamalıdır.
- Sabitlenmemiş dolap, raf, pencere vb. eşyalardan uzak durulmalıdır.
- Varsa sağlam sandalyelerle desteklenmiş masa altına veya dolgun ve hacimli koltuk, kanepeler, içi dolu sandık gibi koruma sağlayabilecek eşya yanına çömelerek hayat üçgeni oluşturulmalıdır.
- Baş iki el arasına alınarak veya bir koruyucu (yastık, kitap vb) malzeme ile korunmalıdır. Sarsıntı geçene kadar bu pozisyonda beklenmelidir.
- Güvenli bir yer bulup, diz üstü **ÇÖK**, Başını ve enseni koruyacak şekilde **KAPAN**, Düşmemek için sabit bir yere **TUTUN**
- Merdivenlere ya da çıkışlara doğru koşulmamalıdır.
- Balkona çıkılmamalıdır.
- Balkonlardan ya da pencerelerden aşağıya atlanmamalıdır.
- Kesinlikle asansör kullanılmamalıdır.
- Telefonlar acil durum ve yangınları bildirmek dışında kullanılmamalıdır.
- Kibrit, çakmak yakılmamalı, elektrik düğmelerine dokunulmamalıdır.
- Tekerlekli sandalyede isek tekerlekler kilitlenerek baş ve boyun korumaya alınmalıdır.
- Mutfak, imalathane, laboratuvar gibi iş aletlerinin bulunduğu yerlerde; ocak, fırın ve bu gibi cihazlar kapatılmalı, dökülebilecek malzeme ve maddelerden uzaklaşılmalıdır.
- Sarsıntı geçtikten sonra elektrik, gaz ve su vanalarını kapatılmalı, soba ve ısıtıcılar söndürülmelidir.
- Diğer güvenlik önlemleri alınarak gerekli olan eşya ve malzemeler alınarak bina daha önce tespit edilen yoldan derhal terk edilip toplanma bölgesine gidilmelidir.
- Okulda sınıfta ya da büroda ise sağlam sıra, masa altlarında veya yanında; koridorda ise duvarın yanına hayat üçgeni oluşturacak şekilde **ÇÖK-KAPAN-TUTUN** hareketi ile baş ve boyun korunmalıdır.
- Pencerelerden ve camdan yapılmış eşyalardan uzak durulmalıdır.

5.2.1.2. DEPREM ANINDA AÇIK ALANDAYSANIZ;

- Enerji hatları ve direklerinden, ağaçlardan, diğer binalardan ve duvar diplerinden uzaklaşılmalıdır. Açık arazide çömelerek etraftan gelen tehlikelere karşı hazırlıklı olunmalıdır.
- Toprak kayması olabilecek, taş veya kaya düşebilecek yamaç altlarında bulunulmamalıdır. Böyle bir ortamda bulunuluyorsa seri şekilde güvenli bir ortama geçilmelidir.
- Binalardan düşebilecek baca, cam kırıkları ve sıvalara karşı tedbirli olunmalıdır.
- Toprak altındaki kanalizasyon, elektrik ve gaz hatlarından gelecek tehlikelere karşı dikkatli olunmalıdır.
- Deniz kıyısından uzaklaşılmalıdır.

5.2.1.3. DEPREM ANINDA ARAÇ KULLANIYORSANIZ;

5.2.1.3.1. Sarsıntı sırasında karayolunda seyrir halindeyseniz;

- Bulduğunuz yer güvenli ise; yolu kapatmadan sağa yanaşıp durulmalıdır. Kontak anahtarı yerinde bırakılıp, pencereler kapalı olarak araç içerisinde beklenmelidir. Sarsıntı durduktan sonra açık alanlara gidilmelidir.
- Araç meskun mahallerde ya da güvenli bir yerde değilse (ağaç ya da enerji hatları veya direklerinin yanında, köprü üstünde vb.); durdurulmalı, kontak anahtarı üzerinde bırakılarak terk edilmeli ve trafikten uzak açık alanlara gidilmelidir.

5.2.1.3.2. Sarsıntı sırasında bir tünelin içindeyseniz ve çıkışa yakın değilseniz;

- Araç durdurulup aşağıya inilmeli ve yanına yan yatarak ayaklar karına çekilip, ellerle baş ve boyun korunmalıdır. (ÇÖK-KAPAN-TUTUN)

5.2.1.3.3. Kapalı bir otoparkta iseniz;

- Araç dışına çıkılıp, yanına yan yatarak, ellerle baş ve boyun korunmalıdır. Yukarıdan düşebilecek tavan, tünel gibi büyük kitleler aracı belki ezecek ama yok etmeyecektir. Araç içinde olduğunuz takdirde, aracın üzerine düşen bir parça ile aracın içinde ezilebilirsiniz.

5.2.1.4. METRODA VEYA DİĞER TOPLU TAŞIMA ARAÇLARINDAYSANIZ:

- Gereksizce, kesinlikle metro ve trenden inilmemelidir. Elektriğe kapılabilirsiniz veya diğer hattan gelen başka bir metro yada tren size çarpabilir.
- Sarsıntı bitinceye kadar metro ya da trenin içinde, sıkıca tutturulmuş askı, korkuluk veya herhangi bir yere tutunmalı, metro veya tren personeli tarafından verilen talimatlara uyulmalıdır.

5.2.2. DEPREM SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

5.2.2.1. KAPALI ALANDAYSANIZ;

- Önce kendi emniyetinizden emin olun.
- Sonra çevrenizde yardım edebileceğiniz kimse olup olmadığını kontrol edin.
- Depremlerden sonra çıkan yangınlar oldukça sık görülen ikincil afetlerdir. Bu nedenle eğer gaz kokusu alırsanız, gaz vanasını kapatın. Camları ve kapıları açın. Hemen binayı terk edin.
- Dökülen tehlikeli maddeleri temizleyin.
- Yerinden oynayan telefon ahizelerini telefonun üstüne koyun.
- Acil durum çantanızı yanınıza alın, mahalle buluşma noktanıza doğru harekete geçin.
- Radyo ve televizyon gibi kitle iletişim araçlarıyla size yapılacak uyarıları dinleyin.
- Cadde ve sokakları acil yardım araçları için boş bırakın.
- Her büyük depremden sonra mutlaka artçı depremler olur. Artçı depremler zaman içerisinde seyrekleşir ve büyüklükleri azalır. Artçı depremler hasarlı binalarda zarara yol açabilir. Bu nedenle sarsıntılar tamamen bitene kadar hasarlı binalara girilmemelidir. Artçı depremler sırasında da ana depremden yapılması gerekenler yapılmalıdır.

5.2.2.2. AÇIK ALANDAYSANIZ;

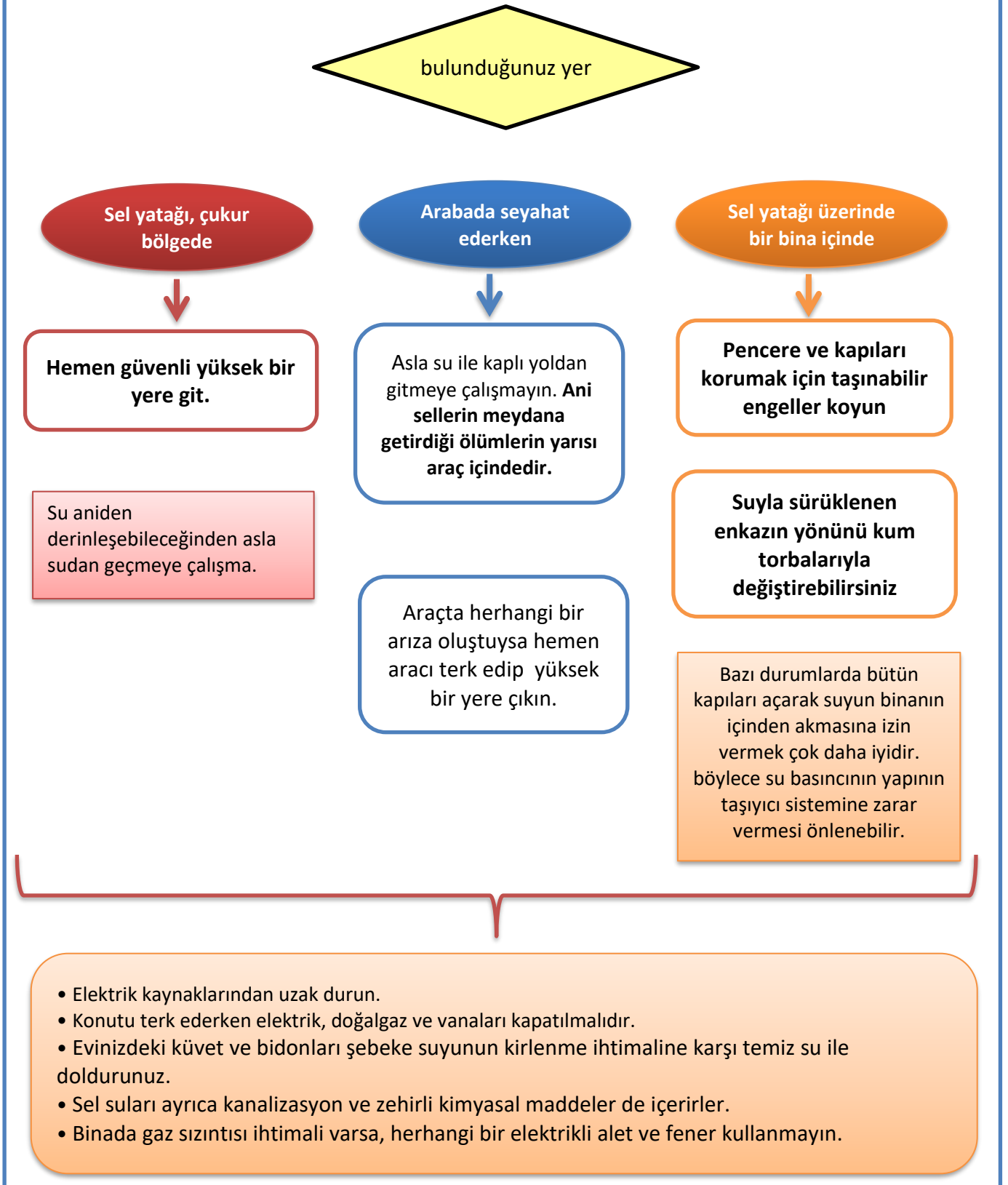
- Çevrenizdeki hasara dikkat ederek bunları not edin.
- Hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak durun.
- Önce yakın çevrenizde acil yardıma gerek duyanlara yardım edin.
- Sonra mahalle toplanma noktanıza gidin.
- Yardım çalışmalarına katılın. Özel ilgiye ihtiyacı olan afetzedelere -yaşlılar, bebekler, hamileler, engelliler- yardımcı olun.

5.2.2.3. YIKINTI ALTINDA MAHSUR KALDIYSANIZ;

- Paniklemeden durumunuzu kontrol edin.
- Hareket kabiliyetiniz kısıtlanmışsa çıkış için hayatınızı riske atacak hareketlere kalkışmayın. Biliniz ki kurtarma ekipleri en kısa zamanda size ulaşmak için çaba gösterecektir.
- Enerjinizi en tasarruflu şekilde kullanmak için hareketlerinizi kontrol altında tutun.
- El ve ayaklarınızı kullanabiliyorsanız su, kalorifer, gaz tesisatlarına, zemine vurmak suretiyle varlığınızı duyurmaya çalışın.
- Sesinizi kullanabiliyorsanız kurtarma ekiplerinin seslerini duymaya ve onlara seslenmeye çalışınız. Ancak enerjinizi kontrollü kullanın.

5.3. SEL

SEL SU BASKINI
Acil Durum Eylem Akış Şeması

5.3.1. Sel-Su Baskını Halinde Yapılması Gerekenler:

- Su teması sebebi ile elektrik çarpmaya tehlikesine karşı Elektrik Bakım Sorumlusu ve Yardımcısı tarafından istasyonun elektrikleri kesilir.
- Su miktarı eğer tesislere büyük zarar verebilecek miktarda ise alarm ziline basılarak herkesin makinelerini kapatarak iş bırakması sağlanır.
- Acil durum ekipleri ve diğer personelin de desteğini alarak suların istasyon içine girmesini engellemek için gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalar suya yol verici kanallar açmak veya suyun önüne kum torbaları vb. engeller yığarak set çekmek şeklinde olabilir.
- Bu arada kurtarma ve koruma ekipleri kurtarılması gereken evrak veya malzemeleri kurtarmaya çalışır.
- Pencere ve kapıları korumak için taşınabilir engeller yerleştirilebilir.
- Bazı durumlarda bütün kapıları açarak suyun binanın içinden akmasına izin vermek çok daha iyidir; böylece su basıncının yapının taşıyıcı sistemine zarar vermesi önlenebilir.
- Su yatağı ve çukur bölgeler hemen terk edilmelidir.
- Sel bölgesini hemen terk ederek yüksek ve güvenli bölgelere gitmeli ancak asla sudan karşıdan karşıya geçmeye çalışılmamalıdır, çünkü su aniden derinleşebilir.
- Elektrik kaynaklarından uzak durulmalıdır, elektrik çarpabilir!...
- Özellikle geceleri, selin tehlikelerini görmek güçleşeceğinden daha dikkatli olunmalıdır.
- Selden ölümlerin çoğu sel sularına girilmesinden kaynaklanmaktadır. Çünkü ayak bileğimize kadar olan sel suyu bizi; dizimize kadar olan sel suları ise otomobillerimizi sürükleyip götürebilir. SELDEN KAÇMAK İÇİN SEL SULARINA KESİNLİKLE GİRMEYİNİZ!...
- Sel suları ayrıca kanalizasyon ve zehirli kimyasal maddeler de içerirler. Çocukların sel suları temas edilmemelidir.
- Konutu terk ederken elektrik ve su vanaları kapatılmalıdır.
- Sel sırasında elektrikleriniz kesilebilir. Binada gaz sızıntısı olduğunu düşünüyorsanız, herhangi bir elektrikli alet ve ışık kullanmayın. Işığa ihtiyacınız olduğunda pilli fener kullanın.
- Şebeke suyunun kirlenme ihtimaline karşı yeterince temiz su stok edin.

5.3.2. Sel Sırasında Araç İçindeyseniz;

- Asla su ile kaplı yoldan gitmeye çalışılmamalıdır. Ani sellerin meydana getirdiği ölümlerin yarısı araç içindedir. -Asla sel sularının bulunduğu bölgelerde araç kullanmayınız.-
- Araçta herhangi bir arıza oluştuysa hemen terk edilerek yüksek bir yere çıkılmalıdır. Yollar akan sular tarafından doldurulacağı için eğer araç 60cm yükseklikteki hareket eden suda kalmışsa su onu kaldırıp sürükleyebilecektir.

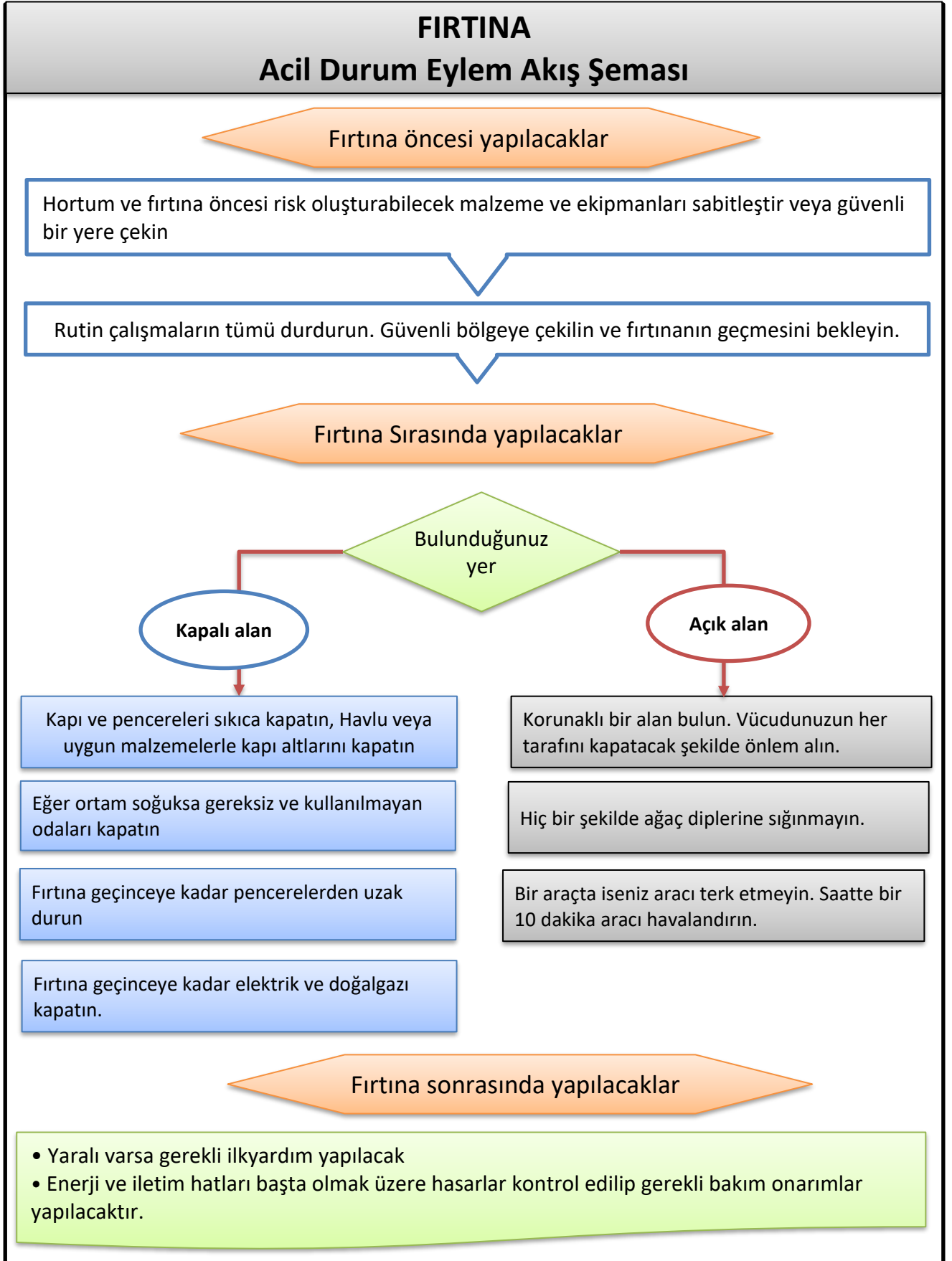
5.3.3. SEL SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

- Sel felaketi suların geri çekilmesi ile sona ermeyebilir. Dolayısı ile otoritelerin geri dönüş uyarısı alınmadan ve herhangi bir hasarı olup olmadığı kontrol edilmeden binalara kesinlikle girilmemelidir.
- Binalar kontrol edilirken su geçirmez ayakkabı ve pille çalışan el fenerleri kullanılmalıdır.
- Konutların duvarlarında, katlardaki zeminlerde ve pencerelerdeki hasarlar, tavan, sıva vb. malzemelerin dökülmesi riskinin olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Sigorta işlemleri için zarar gören yerlerin fotoğrafı çekilmelidir.
- Sel sonrasında da ikincil afet olarak yangınlar çıkabilir. Bu nedenle evde gaz sızıntısı, suyun altında kalmış elektrik aksamı, fırın, ocak ve elektrikle çalışan eşyaların olmadığına emin olun.
- Sel sırasında evinizde kalmış yiyecekler varsa bunları kesinlikle kullanmayın. (Konservelerde dahil)
- Konuttaki sel suları binanın daha fazla zarar görmemesi için yavaş, yavaş boşaltılmalıdır.
- Lağım çukurları, mikroplu tanklar ve atık su sistemleri sel sonrası insan sağlığına zarar vermemeleri için mutlaka yetkililere kontrol ettirilmelidir.

Akçeşme İlkokulu
ACİL DURUM PLANI

- Konuta sel sırasında yılan ve benzeri zararlı hayvanlar girebilir. Bu konuda da dikkatli olmak gerekir.
- Özel ilgiye ihtiyacı olan afetzedelere -yaşlılar, bebekler, özürllüler- yardımcı olunmalıdır.
- Kanalın açılması veya içerideki suyun boşaltılması için gerek duyulursa itfaiyeden yardım istenir.

5.4. FIRTINA

5.4.1. Fırtınadan Önce

- Fırtına uyarılarını internet, radyo ve televizyondan den takip edin.
- Meteoroloji'den telefonla bilgi alın.
- Merdiven, bahçe mobilyası gibi serbest nesnelere ya da pencere ve camları kırıp içeri girebilecek her şeyi emniyete alın.
- Kapı ve pencereleri, özellikle işyerinin rüzgar alan tarafında olanları, garaj kapısı gibi büyük kapıları kapatın ve emniyetli bir şekilde bağlayın.
- Araçları, varsa garaja park edin, yoksa onları bina, ağaç, duvar ve çitlerden uzakta tutun.
- Çatı katı /tavan arası kapılarını ya da kapaklarını kapatın ve sürgüyle emniyete alın.
- Eğer pencerelerde panjur / kepenk varsa bunların kapatılıp bağlandığından emin olun. Eğer bacalar uzun ve kötü durumdaysa mümkün olduğunca sağlamlaştırın.

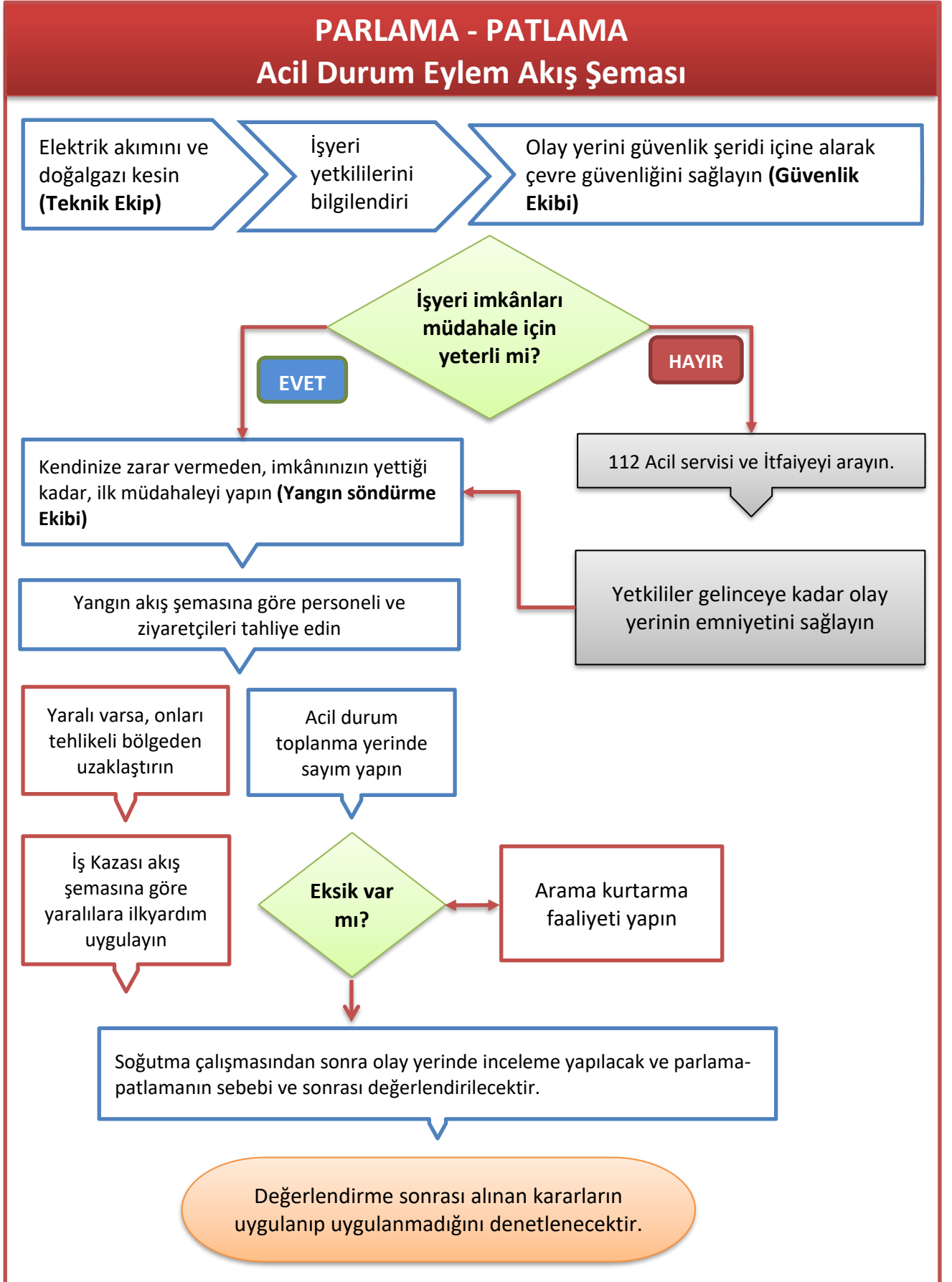
5.4.2. Fırtına sırasında

- "Güvende olun" Mümkün olduğunca içerde kalın.
- Dışarı çıkarsanız, bina ve ağaçlara yakın yerlerde yürümeyin ve onlara sığınmayın.
- Duvar ve çitlerin korunaklı tarafından uzak durun, korunaklı tarafa yıkılacağını unutmayın.
- Fırtına devam ederken hasarı onarmak için dışarı çıkmayın.
- Evinize girerken ve çıkarken kapıları arkanızdan kapatın ve güvenli yolu tercih edin.
- İçerdeki kapıları yalnızca ihtiyacınız olduğunda açın ve arkanızdan kapatın.
- Fırtınaya maruz kalan yollarda araba kullanıyorsanız (köprüler ve viyadükler) dikkatli olun mümkünse yolculuğunuzu erteleyin ya da alternatif yollar bulun.
- Eğer yüksek bir aracınız varsa ya da yüksek bir aracı çekiyorsanız daha da dikkatli olun, yavaşlayın ve yandan esen rüzgara dikkat edin.
- Gerçekten gerekli olmadığı sürece yolculuk yapmayın.

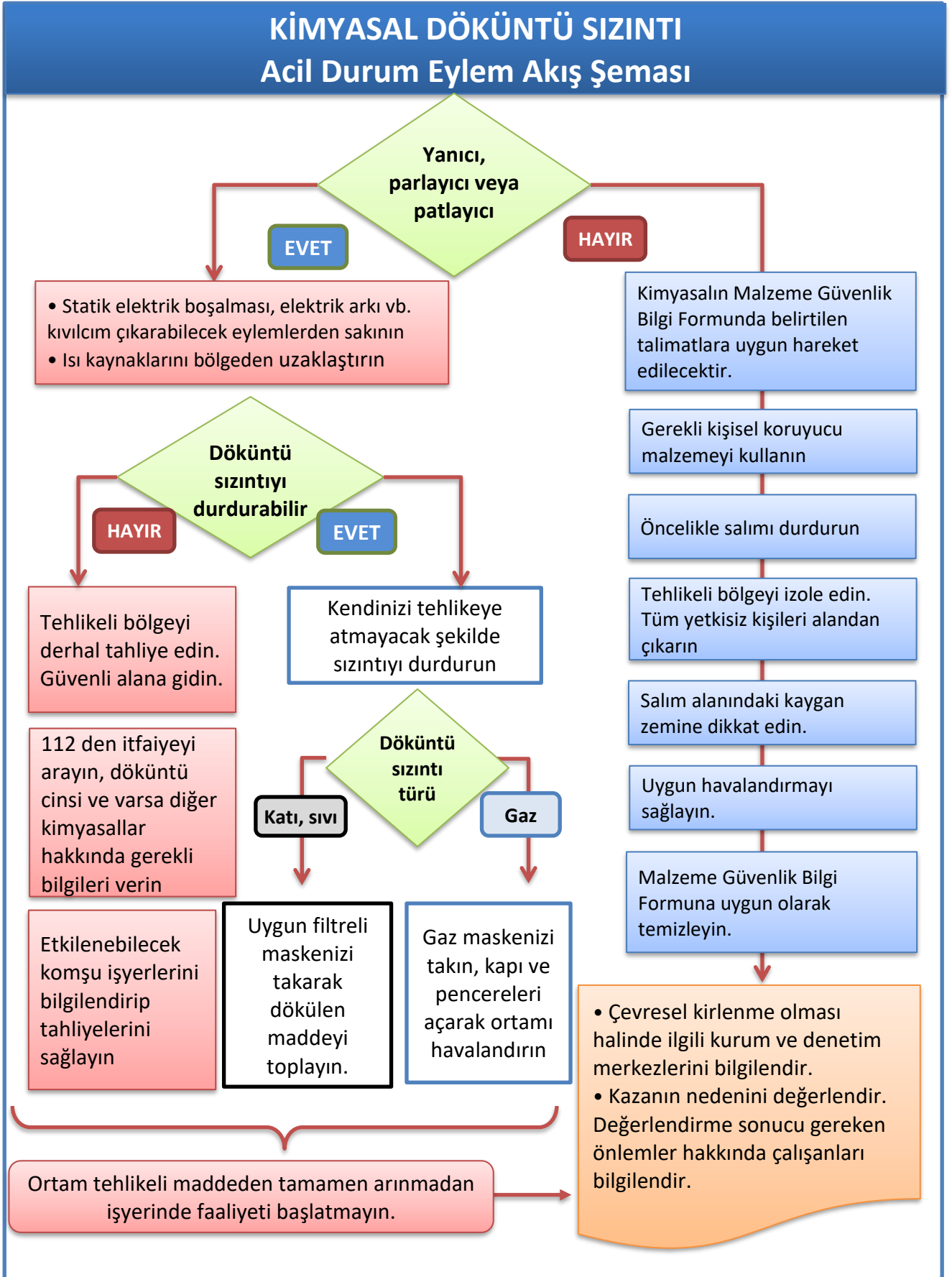
5.4.3. Fırtınadan sonra

- "Tedbiri elden bırakmayın"
- Yere düşmüş ya da hala sallanmakta olan elektrik / telefon kablolarına dokunmayın.
- Duvar, bina ve ağaçlara yakın yürümeyin, fırtınanın zayıflatmış olabileceğini unutmayın.
- Savunmasız komşu ve yakınlarınızın güvende olduğundan emin olun ve tamirat için gerekli düzenlemeleri yapmalarına yardım edin.

5.5. PARLAMA PATLAMA

5.6. DÖKÜNTÜ SIZINTI

a) Dökülme ve sızıntı meydana gelmesi halinde durum Acil Durum Koordinatörüne haber verilir.

Akçeşme İlkokulu
ACİL DURUM PLANI

- b) Sızan veya dökülen kimyasal ürünün MSDS (Malzeme Güvenlik Bilgi Formu) Formuna göre özellikleri belirlenir. Bu noktada kesinlikle Eldiven, Maske, Tulum vb. diğer Kişisel Koruyucu Donanımlar kullanılmalıdır.
- c) Dökülen ve sızan Kimyasal yanıcı özellik taşıyorsa mümkün mertebe etrafta bulunan malzemeler uzaklaştırılır.
- d) Bölgede çalışan diğer personele bilgi verilir.
- e) Acil Durum Müdahale ekiplerinin gerekli önlemi alması sağlanır.
- f) Dökülen ve sızan kimyasalın insan sağlığına zararlı olması ve maruz kalınması halinde kimyasala ait MSDS(Malzeme Güvenlik Bilgi Formu)'de bulunan İlk Yardım bilgileri uygulanır. Bu uygulamaları ancak İlk Yardımcı personel gerçekleştirebilir. Bu sebepten dolayı Acil Durum İlk Yardım ekibine haber ver.
- g) Kimyasala maruz kalmış kişi fenalaşmış bir haldeyse en yakın sağlık kuruluşuna haber ver.
- h) Mevcuttaki Döküntü-Sızıntı kaynağı tespit edilir, döküntünün oluşması engellenir ve sızıntı Absorban malzeme vb. yardımıyla engellenir.
- i) Çevre Kirliliği Planına göre hareket edilir.
- j) Olay yeri ve Döküntü/Sızıntı sebebi tespit edilir ve incelenir. Tutanak tutulur ve gerekli tedbirler alınır.

5.7. İŞYERİNDE CORONA VİRÜSTEN (COVID-19) KORUNMA TEDBİRLERİ

Corona (Covid-19) Virüs Nasıl Bulaşır?

- Virüs solunum yolu ile bulaşır. Solunum yolları hastalıkları, damlacık saçılması ile yayılır. Bu yayılma türünde, hasta bir insan öksürdüğünde ya da hapşırduğunda etrafında bulunan kişiler, bu mikroba maruz kalmış olur.
- Bir başka bulaşma yolu ise, damlacık ile kirlenen bir nesneyi kullanma sonucu göz, ağız, burun mukozası ve herhangi bir şekilde dokunması ile bulaşabilir.
- Mevsimsel grip gibi yakın temas, öksürük, aksırık ve tokalaşma gibi yollarla insanlar arasında yayılım gösterebilir.
- Ağız burun yoluyla bulaşan virüs, alt solunum yollarına ve daha sonra tüm vücuda yayılabilmektedir.

Corona (Covid-19) Virüsün Belirtileri Nelerdir?

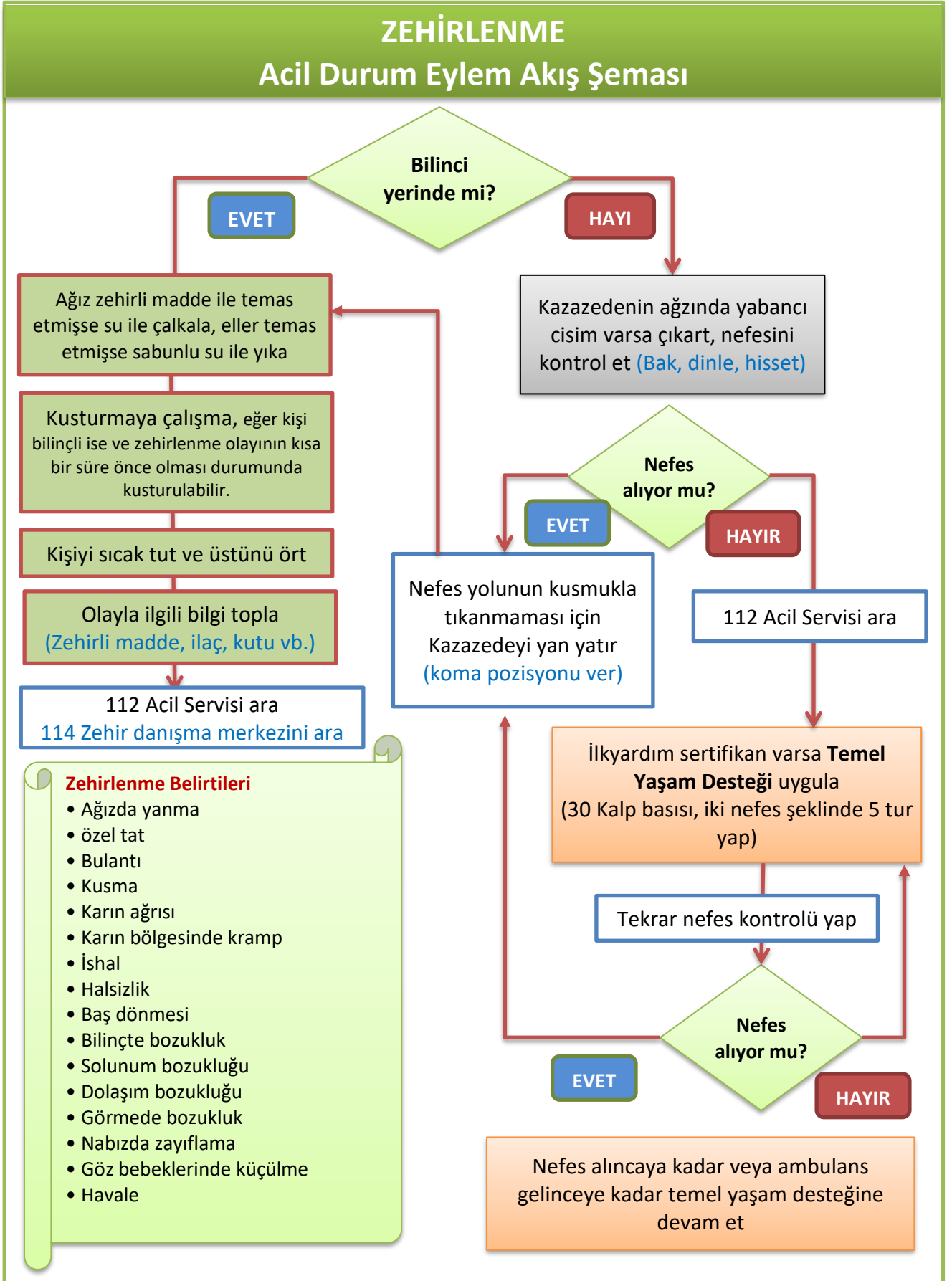
- ✓ Ateş
- ✓ Halsizlik ve durgunluk
- ✓ Karın bölgesinin şişmesi
- ✓ Görme sorunları, gözün sulanması ve gözde renk değişimi
- ✓ Solunum sorunları ve nezle
- ✓ İştahsızlık ve kilo kaybı
- ✓ Denge sorunları

Virüs bulaşan personel olduğunda

PCR Testi Pozitif Çıkan Kişilerin Uyması Gereken Kurallar

- Hasta olan kişi mutlaka bir odada izole olmalı
- Hasta olan kişi sürekli maske takmalı
- Evdeki diğer kişiler de sürekli maske takmalı
- İzole olunan oda sık sık havalandırılmalı
- Diğer aile fertleri tarafından odaya giriş çıkışlar minimuma indirilmeli
- Mümkünse hasta kişi yemeğini izole olduğu odada yalnız yemeli
- Yemek nedeniyle veya başka bir nedenle maskesini çıkardığı zamanlar odada kimse olmamalı
- Yemek sonrasında da oda hemen havalandırılmalı
- Karantinanın devam ettiği 14 gün boyunca evin diğer fertleriyle teması en aza indirmeli
- Hastanın kullanacağı mutfak aletleri ayrı olmalı
- Hastanın kullandığı çarşaf, nevresim, kıyafet gibi özel eşyalarla da fiziksel temas sağlandıktan sonra mutlak surette eller belirtilen usullerde yıkanmalı. El hijyeni bu noktada çok önemlidir.
- Hastanın 14 günlük karantina süresi dolduktan sonra PCR teyidi yapılır. PCR sonucu negatif çıkar ve aile içinde başka pozitif vaka veya belirti saptanmadığı takdirde karantina sonlanır. Ve kişi normal hayatına devam eder.

5.8. ZEHİRLENME

Zehirlenme Belirtileri

Kazazede de zehirlenme durumunda aşağıdaki belirtiler görülür;

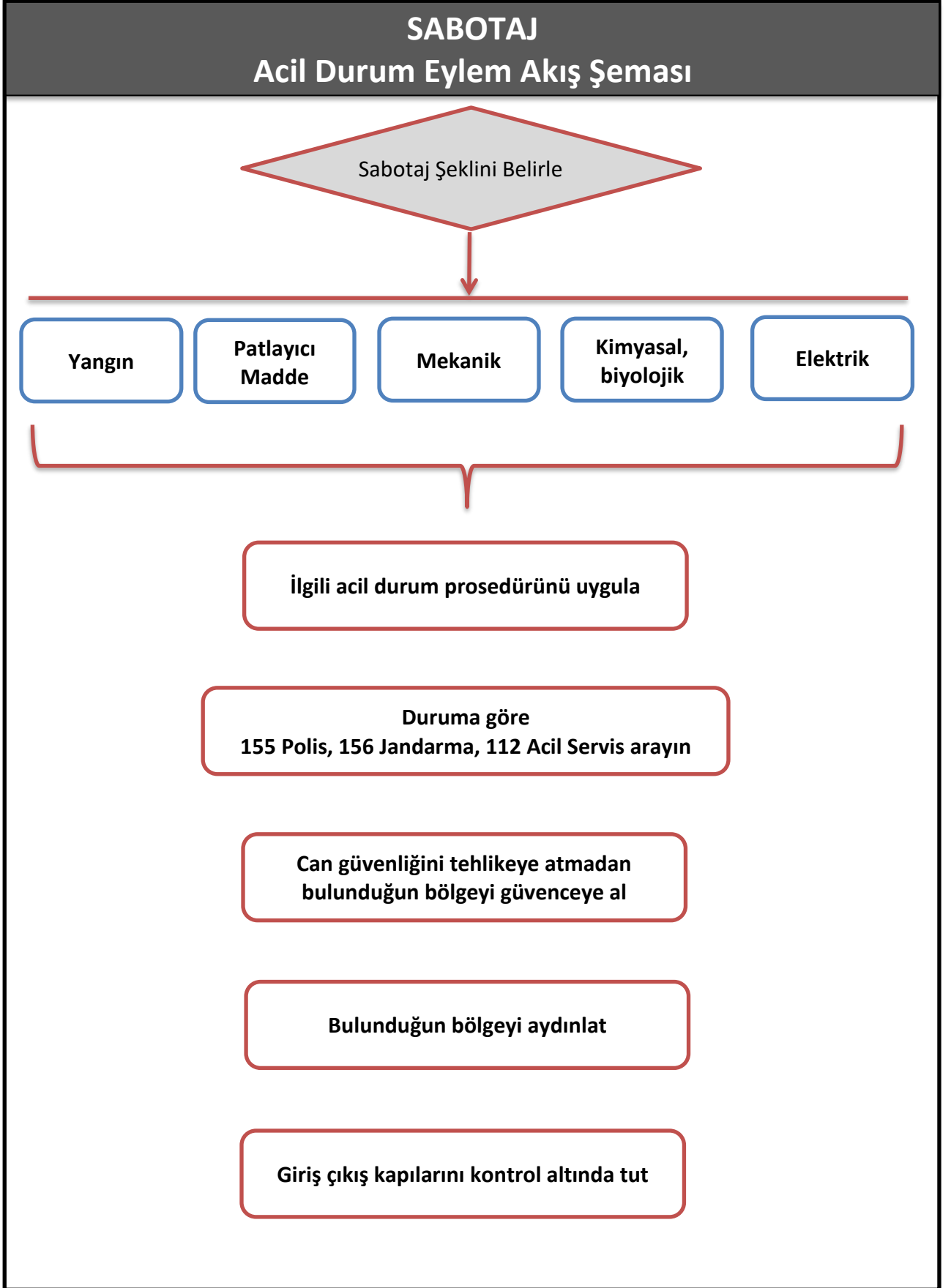
Ağızda yanma veya özel tat, bulantı, kusma, karın ağrısı veya karın bölgesinde kramp, ishal, halsizlik, baş dönmesi, bilinçte değişik derecede bozukluk, solunum ve dolaşımında bozukluk, görmede bozukluk, nabızda zayıflama, göz bebeklerinde küçülme, havale vb.

İlk Müdahale

Rahatsızlanan bir kişide bu tür belirtilerin olması ve kazazedenin bilinci yerinde olmaması durumunda;

- a) En yakın sağlık kuruluşuna haber ver.
- b) Haber verilen kişilere olayın bir Besin Zehirlenmesi olduğu bilgisini de ver.
- c) Kazazedenin bilinci yerinde değilse; hastayı yan yatır, baş veya boyunu arkaya çevir ve soluk yolunu aç, Alt çeneyi ve dili öne çek ve gerekiyorsa suni solunum yap, kalp durmuşsa kalp masajı uygula ve hastayı yalnız bırakma. Burada sözü edilen uygulamaları ancak Profesyonel İlk Yardım Eğitimi almış İlk Yardım Müdahale Ekibi üyeleri yapabilir.
- d) Hastanın bilinci yerinde ise hasta yan yatırılır ve sağlık ekibi gelene kadar hastayı yalnız bırakma.
- e) Genel Kural olarak zehirlenen kişiyi kusturmayınız, bu kuralın tek istisnası eğer kişi bilinçli ise ve zehirlenme olayının kısa bir süre önce olması durumunda kusturulabilir.

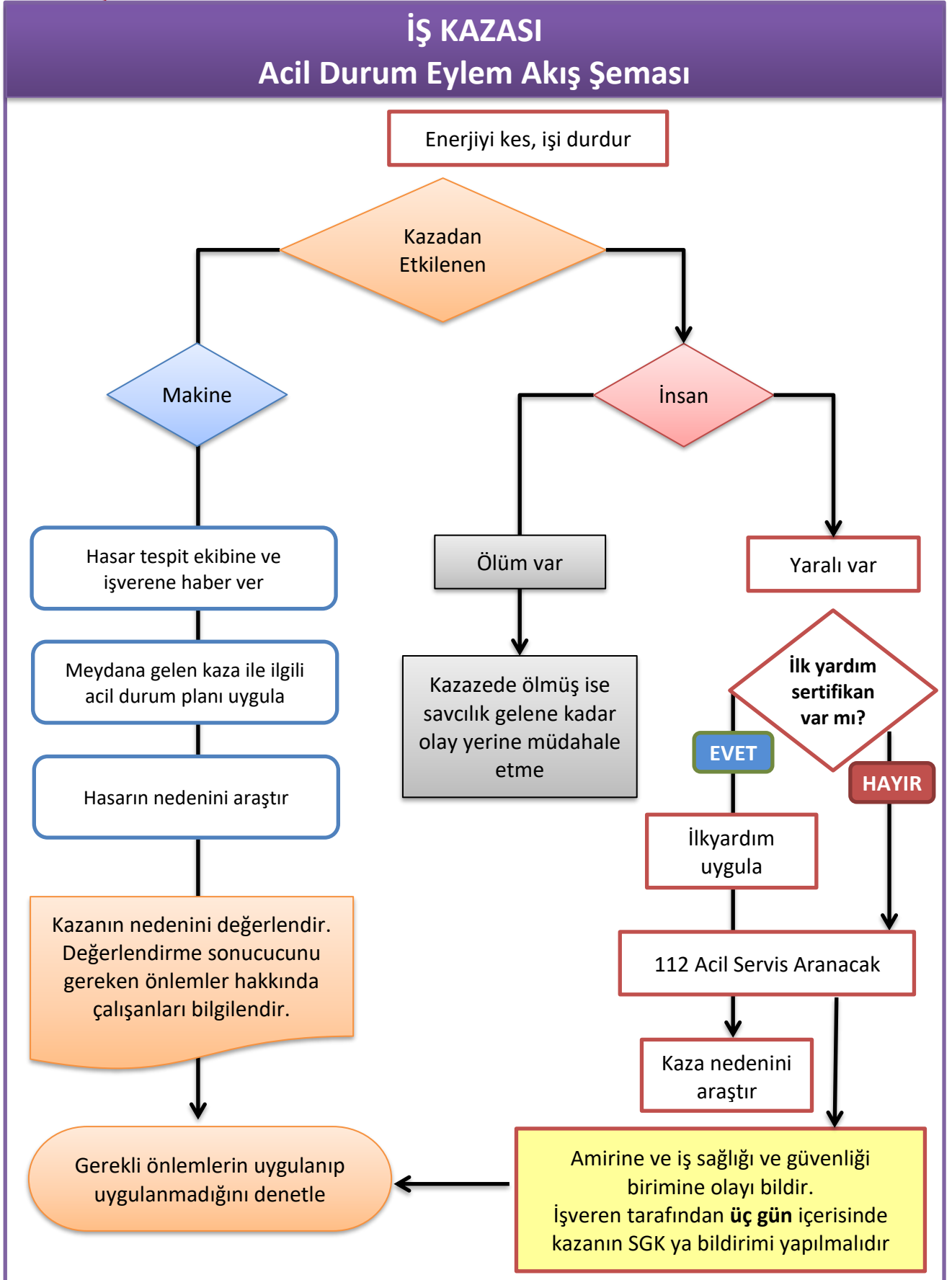
5.9. SABOTAJ

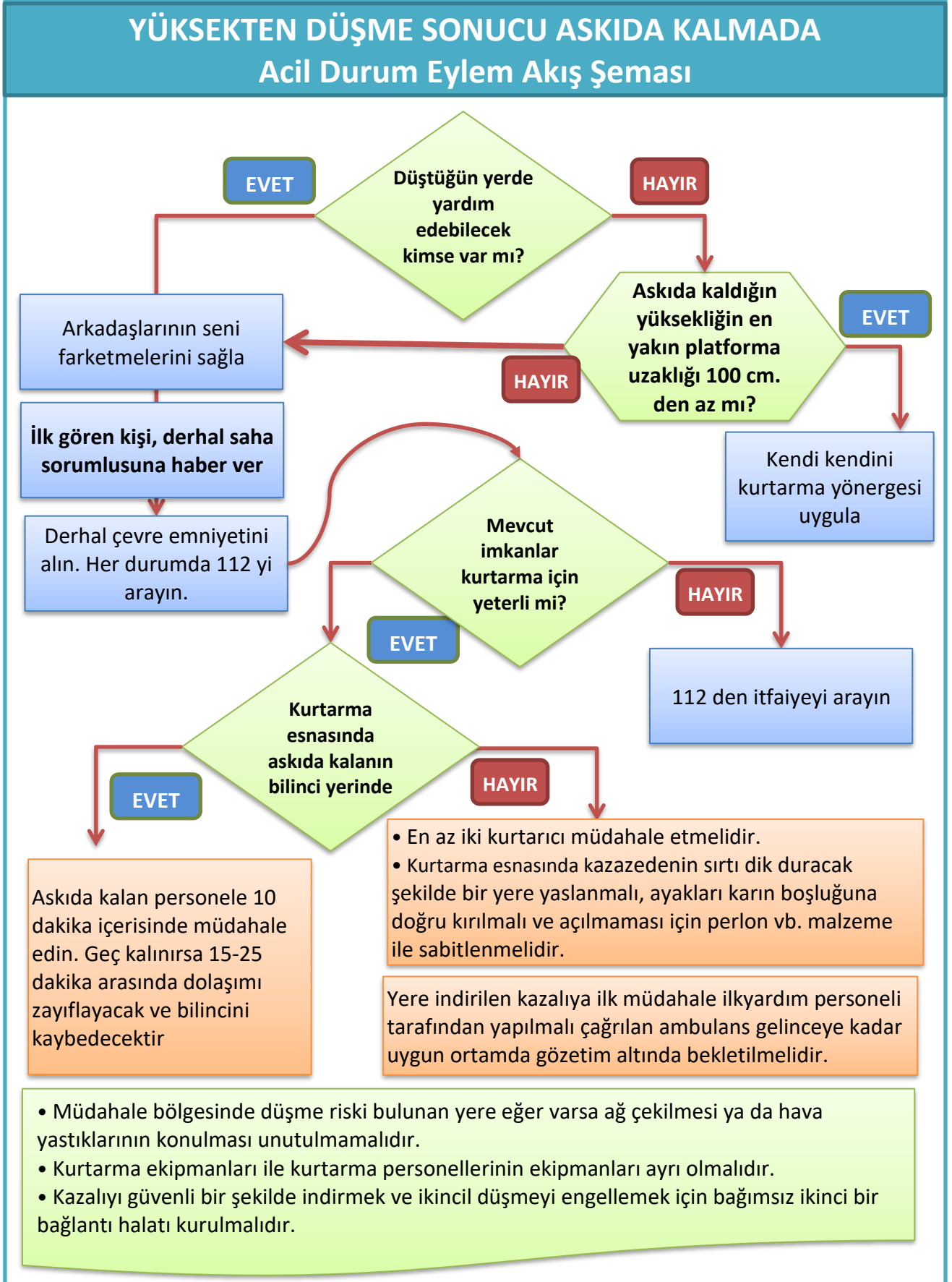
5.9.1. Sabotaj Halinde Yapılması Gerekenler:

- a) Kötü niyetli kişiler tarafından tesislere ve çalışanlara zarar vermek amacı ile kritik noktalara bomba atarak veya başka bir şekilde patlamaya sebep olarak yâda yemeklere zehirleyici madde konularak sabotaj yapılabilir. İç ve dış sabotaja karşı tüm personel dikkatli olmalı, şüpheli davranan kişileri yetkililere haber vermelidir.
- b) Saldırı halinde ilk olarak telefonla polise haber verilir.
- c) Oluşan tehlike büyükse ve işyerinin tamamını tehdit ediyorsa alarm düğmesine basılarak tüm personel ve yetkililer tehlikeden haberdar edilir.
- d) Eğer saldırgan silahlı ise müdahale edilmez polisin gelmesi beklenir. Saldırgan oyalanmaya veya nereye gittiği takip edilmeye çalışılır. Araçlı ise aracın plakası alınır.
- e) Eğer saldırgan silahsız ise yakalanmaya veya kaçması engellenmeye çalışılır.
- f) Saldırı bittikten sonra, saldırgan yakalanmaya çalışılırken, sabotaj sonucu çıkan acil duruma ekipler tarafından müdahale edilir. Gerekirse yardım istenir.
- g) Yemek zehirlenmesi olması durumunda önce etkilenen kişiler en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilir. 112 Hızır Acile telefon edilir,
- h) Acil Durum Koordinatörü Başkanlığındaki bir ekip tarafından olayın sebepleri araştırılır. Olayda kasıt tespit edilmesi durumunda ilgili kişiler hakkında kanuni işlem yapılması için yetkili kurumlara müracaat edilir.

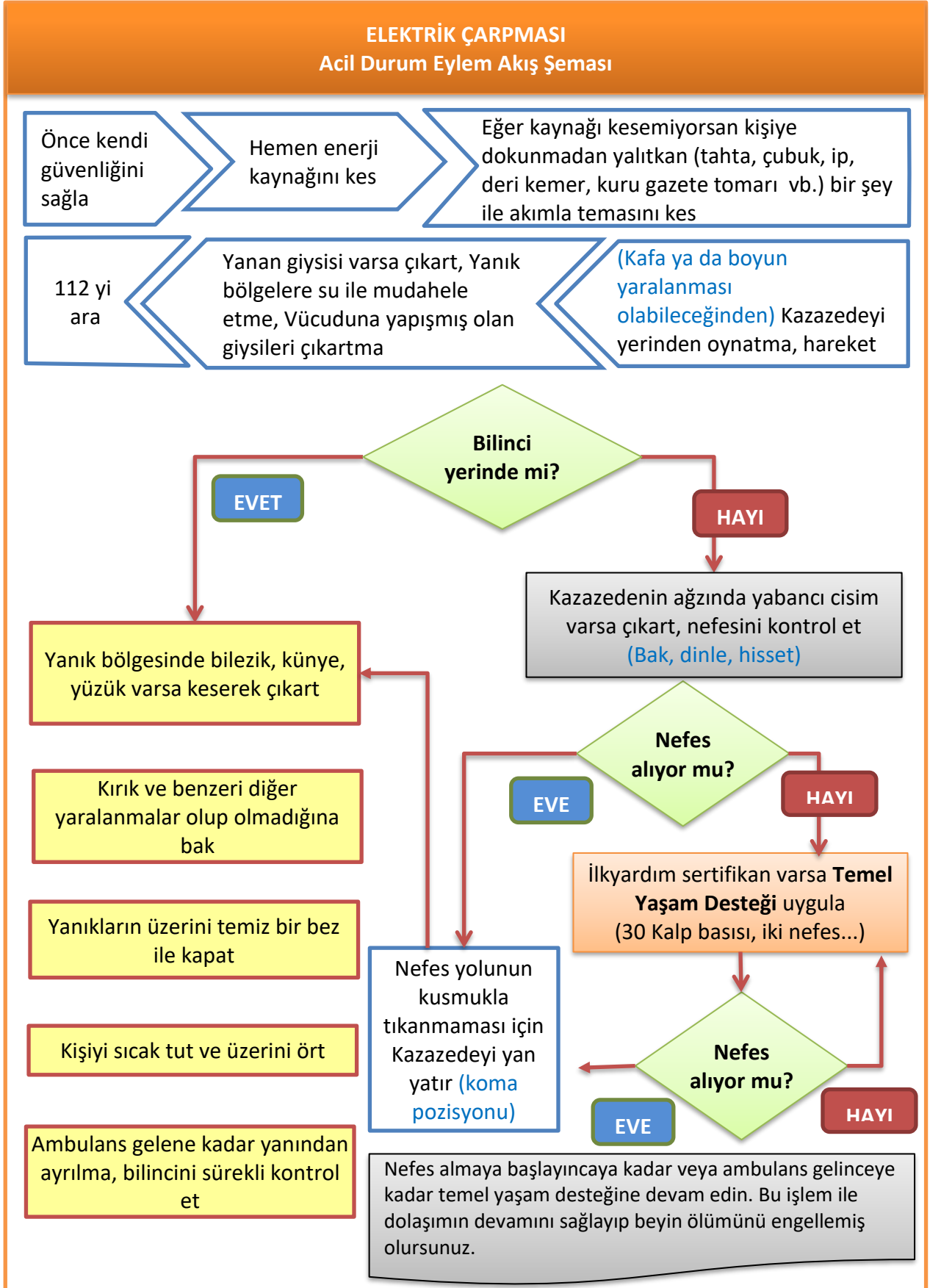
5.10. İŞ KAZALARI

5.10.1. YÜKSEKTE ASKIDA KALMA

5.10.2. ELEKTRİK AKIMINA KAPILMA

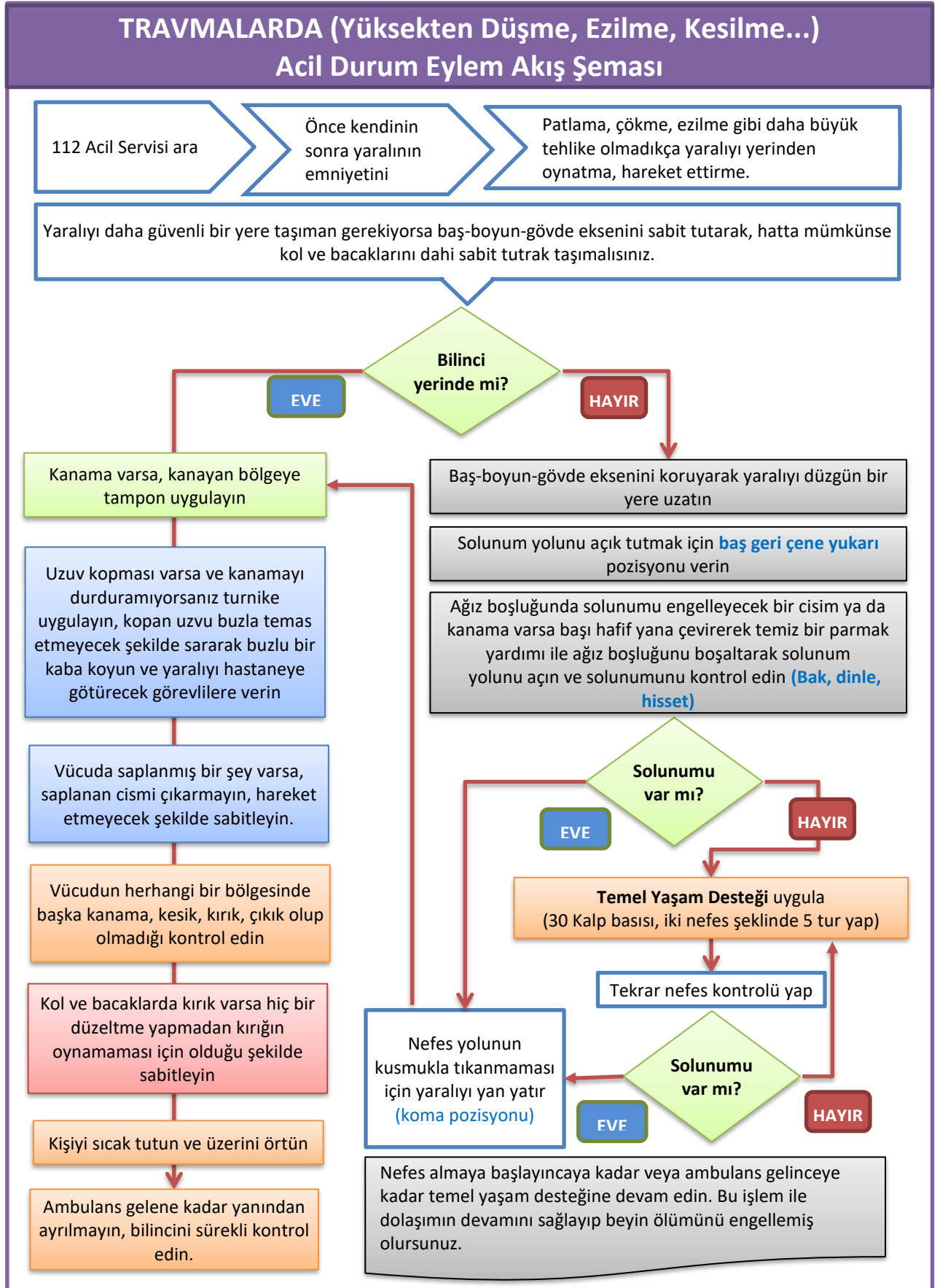
Elektrik Çarpmasında İlk Yardım

Elektrik çarpması sonucunda kas krampları, kırıklar, sinir felci, solunum merkezinin felci, solunum ve kalbin durması olabilir.

Elektrik çarpmasında yapılması gerekenler

- Kesinlikle kendinizi tehlikeye atmayınız,
- Elektrik fişi size yakınsa çekiniz,
- Şalteri veya sigortayı indirmek suretiyle elektriği kesiniz.
- Kuru tahta, sopa, ip, deri kemer ya da kuru gazete tomarı ile yaralının elektrik teli ile olan ilişkisini kesiniz,
- Varsa yanık tedavisi uygulayınız,
- Bilinçsiz ve soluk alamıyorsa ağızdan ağza yapay solunum yapınız,
- Bilinçsiz fakat soluk alıyorsa, şok durumunu önleyiniz, ayaklarını yukarı kaldırınız,
- Nabız alınamıyorsa kalp masajı yapınız.
- Bilinçli ve soluk alıyorsa, sakın olarak dinlendiriniz. Kendisine gelince ambulansla hastaneye gönderiniz.

5.10.3. TRAVMANTİK YARALANMALAR

5.10.4. Gaz Zehirlenmesi Müdahale Planı

Herhangi bir kişinin gaza maruz kaldığını gördüğünde;

- Gaz zehirlenmesine neden olan etmeni etkisizleştir ve zehirlenen şahsı/shahısları ortamdaki uzaklaştır. Farklı insanların bu bölgeye girişini engelle, çevredeki insanlara bilgi ver.
- En yakın sağlık kuruluşuna haber ver.
- Ortamı havalandır.
- Kıvılcım oluşumuna neden olacak ışıklandırma ve çağrı araçlarını kullanma ve/veya kullandırma.
- Kazazedenin solunum sistemini kontrol et. Durmuşsa suni solunum yap. Kazazedeye yan yatış pozisyonu ver.(Bu uygulamaları ancak İlk Yardım Eğitimi almış, İlk Yardımcı personel uygulayabilir.)

5.10.5. İLK YARDIM GEREKTİREBİLECEK DİĞER DURUMLAR

Yanık Ve Haşlanmalarda İlk Yardım

Ateş, sıcak bir cisim, elektrik, radyasyon, asit veya bazla oluşan yaralara yanık; sıcak su, buhar vs. yol açtığı doku bozukluklarına ise haşlanma denir. Vücut dokularının yanma derecelerine göre yanıklar 3 gruba ayrılır.

Birinci Derece Yanık: Bunun en güzel örneği güneş yanıklarındadır. Deri yüzeyi kızarır, hafif şiş oluşur. Yanık bölge duyarlı olup bastırınca ağrır.

İkinci Derece Yanık: Yukarıda belirtilenlere ek olarak deri üzerinde içi su dolu kabarcıklar olur. 5 cm² den daha büyük böyle bir yanığı olan kişiyi hemen hastaneye gönderiniz.

Üçüncü Derece Yanık: Yanık derinin bütün kalınlığını içine aldığı gibi bazen daha derinlere, kemiğe kadar inebilir. Böyle yanığı olanlar hemen hastaneye gönderilmelidir. Yanıklarla haşlanmalar; şoka, mikrop almaya, solunum zorluğuna sebep olur.

Yanık ve Haşlanmalarda İlk Yardım

- Küçük bir yeriniz yanmışsa içinde küçük buz parçaları bulunan su dolu bir kovaya sokunuz ya da musluk suyu altına 10 dakika tutunuz.
- Yanık veya haşlanmış kısımlara elinizi sürmeyiniz.
- Yanık veya haşlanmış yüzeye temiz bir bez veya pansuman koyunuz.
- Yanık nedeniyle deride oluşan içi su dolu kabarcıkları sıkmayınız, patlatmayınız.
- Yanıklı hastayı sakın, ılık bir yerde dinlendiriniz.
- Yanmış giysileri çıkarmayınız.
- Yanık üzerine yoğurt, salça, diş macunu sürmeyiniz.
- Yanık bölgesinde bilezik, künye, yüzük varsa keserek çıkarınız.
- Asit ve baz yanıklarında, giysilerini çıkarınız, bol su ile yıkayınız.
- Elektrik sonucu oluşan yanıklar ile büyük yanıklarda hastayı zaman kaybetmeden hastaneye götürünüz.

Kanamalarda İlk Yardım

Kanın damar dışına çıkmasına **KANAMA** denir. İç ve dış kanama olmak üzere ikiye ayrılır. İç kanamalar gözle görülemediklerinden, belirlenmeleri ve en kısa zamanda hastaneye ulaştırılmaları önemlidir. Halbuki dış kanamalar gözle görülebilir ve durdurulma yöntemleri ile kontrol altına alınabilirler. Kanama başlangıçta halsizlik yapar, eğer kontrol altına alınmazsa şok ve ölüm gelişebilir.

I- Kanamanın meydana geldiği yere göre :

- İç kanama
- Dış kanama

II- Kanayan damarın cinsine göre :

- Atardamar (arter) kanaması:** Parlak kırmızı renklidir, kalp atımı ile eşzamanlı fışkırır.
- Toplardamar (ven) kanaması:** Koyu kırmızı renklidir, devamlı akar.
- Kılcaldamar (kapiller) kanaması:** Devamlı, yavaş, sızıntı şeklinde akar.

İç Kanama

İç kanamanın vücut dışında en sık görülen belirtileri ezikler ve çürüklerdir.

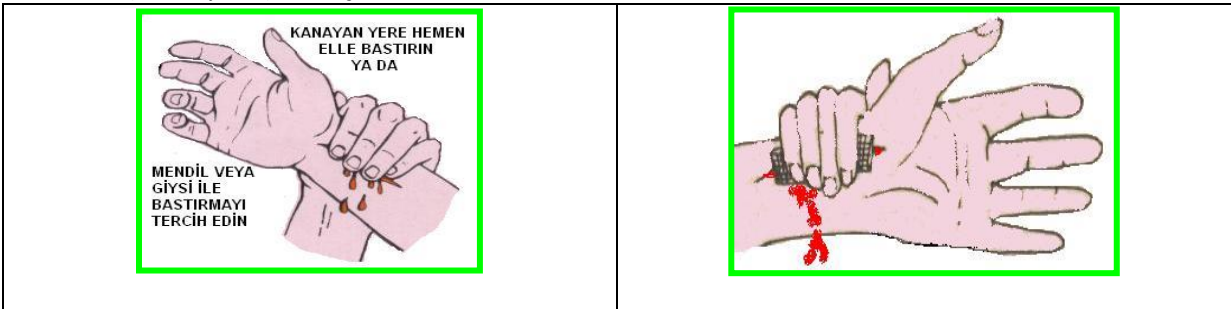
İç Kanama Bulguları :

- Nabız zayıf ve süratlidir (ipliksi),
- Deri soğuk ve nemlidir (yapışkandır),
- Gözler donuk, gözbebekleri genişlemiş ve ışık refleksi zayıftır,
- Hastada genelde susuzluk hissi ve huzursuzluk vardır,
- Bulantı, kusma olabilir,
- (Geç bulgu: Kan basıncı düşer),

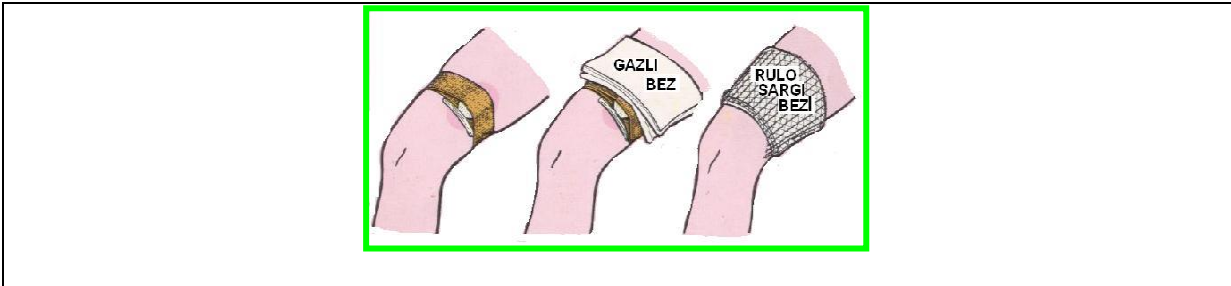
Herhangi bir vurma, çarpma, darbe sonrası bu belirtiler söz konusuysa, bu durumda yapılacak en doğru şey, kişiyi bir an önce hastaneye ulaştırmak olmalıdır.

Dış Kanama

Parmakla (lokal, yerel) basınç,

Basınçlı sargı,

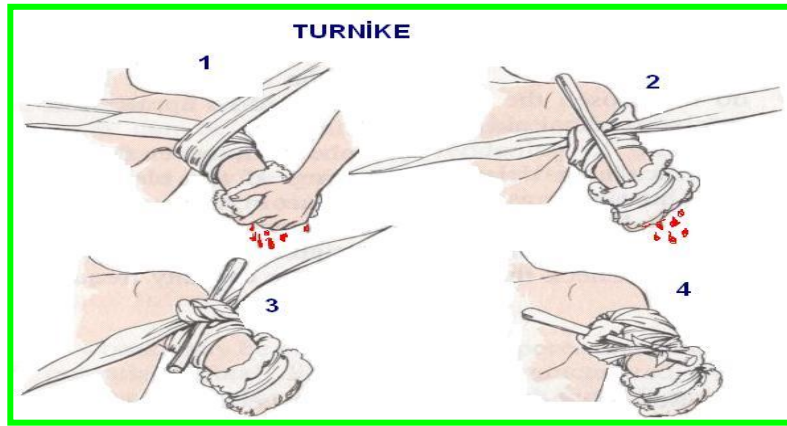
- Yaranın üstünde yer alan artere/damar köküne basınç,
- Elevasyon (kanayan kısmın kalp seviyesinde veya üzerinde tutulması),

Turnike,

Atelleme, (kanamayı doğrudan durdurma yöntemi değildir! Kırıkların sabitlenmesi sonucunda kanamanın da kontrol altına alınmasını sağlar).

TURNİKE: Diğer yöntemlerle durdurulamayan kanamalarda en son seçenek olarak uygulanmalıdır. Genellikle organ kopmalarında veya derin arter kesilerinde, tek kemikli olan üst kola veya üst bacağı uygulanır. Amaç, kanayan atardamarı, kemik ile deri arasında sıkıştırarak, yaralı yere olan kan akımını engellemektir. Ara ara gevşetilmelidir, aksi halde gangren gelişebilir. İp, tel, ince sert lastik cilde zarar vereceğinden kesinlikle kullanılmaz. Üçgen sargı bezi, çorap, kravat veya herhangi bir enli kumaş parçası ile turnike yapılabilir. Turnike en fazla iki saat uygulanabilir. Gevşetme süresi ilk bir saatte 10- 20 dakikada bir, sonraki bir saatte ise 5-10 dakikada bir olmalıdır. Gevşetme süresi turnike uygulanan yerin, yaralı kısma olan uzaklığı ile ters orantı olmalıdır. Mesafe uzunsa, gevşetme süresi kısa olmalıdır. Turnike gevşetildiğinde, lokal basınç yapılmalı ve cilt normal rengine döndüğünde, turnike yine sıkılmalıdır.

Destekleme (Atelleme) :

Yaralı kol veya bacaklardaki kanamaların çoğu, kırılan kemiğin sivri uçları ile kasların yırtılması ya da kırılan kemiğe yakın damarların yırtılması sonucunda meydana gelir. Kol veya bacak sabitlenmezse, hasar ve kanama devam eder. Ekstremitenin (kol veya bacak) sabitlenmesine destekleme denilmektedir. Kırık kemik uçları kontrol altına alındıklarında kanama da azalacaktır.

Şok' Ta İlk yardım

Dolaşım sistemi, kanın tüm hücre ve dokulara ulaşmasını sağlar. Bu sistem sayesinde her hücreye oksijen ve besin maddesi taşınır ve hücrelerden metabolik atıklar uzaklaştırılır. Dolaşım sistemi tarafından, vücudun her tarafına yeterli miktarda kanın pompalanmadığı duruma ŞOK denilmektedir. Şokun oluşabilmesi için, mutlaka kişide bir sorun olmalıdır ve bu sorun kontrol altına alınmadığı için kişinin durumu gittikçe bozulmalıdır. Örnek: Kişinin bacak kemiği kırılmış, şiddetli kanıyor ve hiçbir müdahale yapılmamışsa, şok gelişir.

Şoku Oluşturan En Önemli Nedenler :

- Aşırı kan kaybı,
- Geniş ve derin yanıklar,
- Sıvı kaybı,
- Aşırı kusma ve ishal,
- Aşırı terleme .

Şok Çeşitleri :

- **Hipovolemik Şok:** Damar içinde dolaşan sıvı hacmindeki azalma nedeniyle görülen şok çeşididir. Nedeni: Ani ve şiddetli sıvı veya kan kaybıdır.
- **Metabolik Şok:** Damar dışı vücut sıvılarının kaybı söz konusudur. Nedeni: Aşırı kusma, ishal, terleme veya diyabetik koma olabilir.
- **Anafilaktik Şok:** Şiddetli alerjik reaksiyon söz konusudur.
- **Nörojenik Şok:** Sinir sisteminin dolaşım sistemi üzerindeki kontrolü kaybolmuştur.

Şok belirtileri:

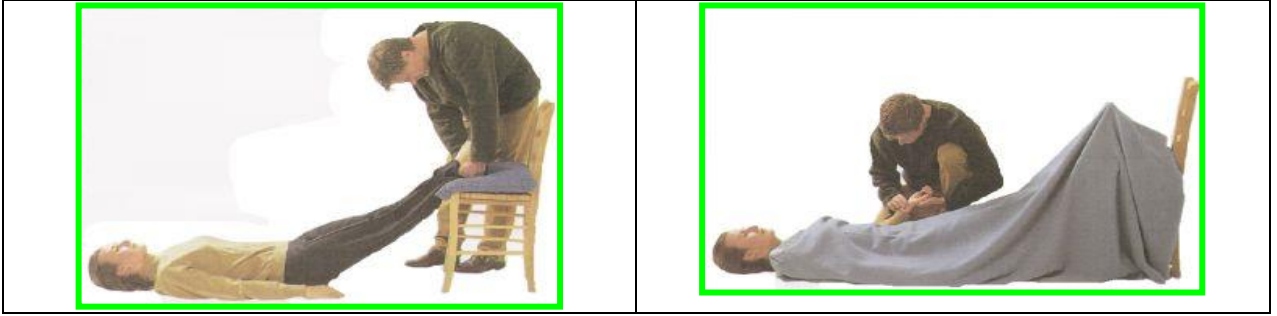
- Kan basıncında düşme
- Hızlı ve zayıf nabız
- Hızlı ve yüzeysel solunum
- Ciltte soğukluk, solukluk ve nemlilik
- Endişe, huzursuzluk
- Dudak çevresinde solukluk yada morarma,
- Susuzluk hissi,
- Bilinç seviyesinde azalma.

Şokta ilk yardım uygulamaları:

- -Kendinin ve çevrenin güvenliği sağlanır,
- -Hava yolunun açıklığı sağlanır,
- -Hasta/yaralının mümkün olduğunca temiz hava soluması sağlanır,
- -Varsa kanama hemen durdurulur,
- -Şok pozisyonu verilir,
- -Hasta/yaralı sıcak tutulur,
- -Hareket ettirilmez,
- -Hızlı bir şekilde sağlık kuruluşuna sevki sağlanır (112),
- -Hasta/yaralının endişe ve korkuları giderilerek psikolojik destek sağlanır.

Şok pozisyonu verilmesi:

- Hasta/yaralı düz olarak sırt üstü yatırılır,
- Hasta/yaralının bacakları 30 cm kadar yukarı kaldırılarak, bacakların altına destek konulur (Çarşaf, battaniye yastık, kıvrılmış giysi vb.),
- Kanayan bölge dışarıda kalacak şekilde üstü örtülür ve ısıtılır,
- Yardım gelinceye kadar hasta / yaralının yanında kalınır,
- Belli aralıklarla (2-3 dakikada bir) bir yaşam bulguları değerlendirilir.
- Yapılan uygulamalarla ilgili bilgi yazılır.
- Hızla sağlık kuruluşuna gönderilmesi sağlanır.

Kırık, Çıkık Ve Burkulma'da İlk yardım

Kırık:

Kemik dokusunun bütünlüğünün bozulmasıdır. Çeşitleri :

- **Kapalı Kırık;** deri bütünlüğünün bozulmadığı, çevre dokuların çok fazla zarar görmediği kırıklardır.
- **Açık Kırık;** kırık kemik uçlarının görülebildiği, çevre dokuların zarar gördüğü kırıklardır.

Kırıkta Belirti ve Bulgular :

- Ağrı,
- Morarma, çürük, şişlik,
- Şekil bozukluğu (deformite), simetride bozulma,
- Hareket edememe, hareket kısıtlanması.

Kırıkta İlk yardım :

- Kanama varsa kontrol altına alınır, yara varsa kapatılır,
- Kırığın çevre dokulara zarar vermemesi için ekstremiteler (kol veya bacak) desteklenir

DESTEK (ATEL): Kırığı tespit etmek (hareket etmesini önlemek) amacı ile kullanılan tahta parçası, mukavva, sert karton, yastık üçgen sargı bezi gibi malzemelere verilen genel ad.

Desteklerken (Atellerken) Dikkat Edilecek Hususlar :

- Kırık parçalara kesinlikle dokunulmaz veya içeri yerleştirilmeye çalışılmaz,
- Kırığın üstünde ve altında yer alan eklemler de desteklenir (atele dahil edilir),
- Uçlara doğru (el ve ayaklar vücudun uç noktalarıdır) tüm eklemler desteklenir,
- Şişlik ve ödemi önlemek üzere kol veya bacak yerçekiminden kurtarılır (kol ise kalp seviyesinde tutulur, bacak ise uzatılır),
- Ağrı şiddetli ise ve kişi kendi içebileceği durumdaysa ağrı kesici verilebilir,

Çıkık:

Eklemi oluşturan kemiklerden birinin yerinden ayrılmasıdır. Ligament ve kapsül yaralanması gibi ciddi sorunlar ortaya çıkabilir. Eklem yüzeyleri birbirinden tamamen ayrılmış kemik uçları değişik pozisyonlarda kilitlenmiş olabilir. Herhangi bir hareket hem çok güçtür hem de ağrılıdır.

Çıkmaya En Yatkın Eklemler:

Parmak, omuz, dirsek, kalça, ayak bileği ve çene eklemleridir.

Belirti ve Bulgular :

- Şekil bozukluğu,
- Hareketle artan ağrı,
- Morarma, şişlik,
- Hareket kısıtlanması veya kaybı.

Çıkıkta İlk yardım :

- Hareket etmemesi için desteklenir. Desteklerken kıvrılma varsa ve açılmıyorsa zorlanmaz, bulunduğu halde tespit edilir.
- Ağrı kesici verilebilir.
- Hastaneye götürülür.

BURKULMA

Eklemin normal hareket sınırının ötesine bükülmesi ve gerilmesi sonucu, kapsül ve ligamentlerin zedelenmesi veya yırtılmasıdır. Daha ziyade diz, ayak ve el bileğinde meydana gelir.

Bulgular :

- Hassasiyet, şişlik, morluk, ağrı, harekette kısıtlanma.

Burkulmada İlk yardım :

- Ekstremiteler (kol veya bacak) hareket ettirilmez, dinlendirilir.
- Yükseğe kaldırılır (yerçekiminden kurtarılır) .
- Morarma ve şişliği önlemek üzere soğuk uygulama yapılır. Olayın üzerinden birkaç saat geçmişse, soğuk uygulamanın yararı yoktur, bu durumda şişlik, morluk ve ağrıyı azaltmak üzere sıcak uygulama yapılabilir.

Soğuk Uygulama İçin: buz torbasına veya sağlam bir plastik torbaya buz parçaları konup, havluya ya da bir yastık kılıfına sarıldıktan sonra burkulmuş kısma yerleştirilir.

Sıcak Uygulama İçin: Derin bir kaba ılık-sıcak arası su konur ve burkulmuş kısım içinde 15 dakika kadar bekletilir. Günde birkaç kez yapılacak bu uygulama iyileşene kadar tekrarlanabilir. Ya da sıcak su içinde ıslatılmış sıkılmış havlu ile bölge sarılır hemen soğuması için üzerine naylon örtülebilir.

Doğal deliklerden çıkan kanamalarda ilk yardım

Burun Kanaması:

- Hasta/yaralı sakinleştirilir, endişeleri giderilir,
- Hasta/yaralı oturtulur, yatırılmaz,
- Hasta/yaralının başı hafif öne eğilir,
- Burunun üst kısmına buz konur,
- İşaret parmakları ile hasta/yaralının burun kanatları ve burun kökü orta hatta doğru 5 dakika sıkıştırılır,
- Kanama 10 dakika içinde durmazsa burun kanatları tutularak hastaneye yollanır.

Kulak Kanaması:

Beyin kanaması, kafa travması belirtisi olabileceğinden kulağı yumuşak bir gazlı bezle kapatılarak, baş yukarıda kalacak şekilde hemen hastaneye ulaştırılmalıdır.

- Hasta/yaralı sakinleştirilir, endişeleri giderilir,
- Kanama hafifse kulak temiz bir bezle temizlenir,
- Kanama ciddi ise, kulağı tıkamadan temiz bezlerle kapanır,
- Bilinci yerinde ise hareket ettirmeden sırt üstü yatırılır, bilinçsiz ise kanayan kulak üzerine yan yatırılır,
- Kulak kanaması, kan kusma, anüs, üreme organlarından gelen kanamalarda hasta/yaralı kanama örnekleri ile uzman bir doktora sevk edilir.

6. TAHLİYE PLANLARI

Okul Acil Durum Tahliye Planı Ek-1'de eklenmiştir.

7. ACİL DURUM EKİPLERİ LİSTESİ

-Okul Acil Durum Ekipleri Planı Ek-2'de eklenmiştir.

8. ENGELLİLERİN TAHLİYESİ

-Okul Acil Durum Acil Durum Eylem Planı Engellilerin Tahliyesi Ek-3'de eklenmiştir.

9. RAPORU HAZIRLAYANLAR

Görev Alanı	Adı Soyadı	T.C. Kimlik No
İşveren Vekili (Md.Yrd.)	Kamil DAĞLI	21448435810
Personel İşlerinin Sorumlu Md. Yrd.	Gökhan GÜLLÜKKAYA	16955046758
Sivil Savunma Kulüp Öğretmeni	Ayşe Gül ÜNAL	22450305696
Okul Zümre Başkanı	Kürşat TOKSOY	37726331248
Çalışan Temsilcisi (Yetkili Sendika Temsilcisi)	Feridun SÜNGÜ	28288334402
Kurum Destek Elemanı	Gülden DURUKAN	14041718152
Bilgi Sahibi Çalışan	Abide Serpil ÇALIŞKAN	42190914774

Acil Durum Planını Onaylayan (İşveren/İşveren Vekili)

.../12/2023

İmza

Selahattin GÜRSES

Okul Müdürü

Akçeşme İlkokulu
ACİL DURUM PLANI
